Bodony

1. Szent Mihály Római Katolikus Templom

A XV. században épült, az 1332-37. évi tizedjegyzékben, még Bodon névalak mellett plébániaként kerül megemlítésre. A török idők utáni első összeírás 1696-ban történt, akkor még elhagyott templomként jelöli. Az 1720-as években az írások, Szent Mihály tiszteletére szentelt templomként említik. 1732-ben a templom első plébánosa, Széles János restauráltatta. 1770-ben épült a torony, majd Grassalkovich Antal 1776-ban a teljes templomot barokk stílusban átépítette és kőtoronnyal bővítette. 1606-ban egyházi zsinatnak adott helyt. Ma formáját felújítás után 1904-ben nyerte el. A templom szentélye a 15. századi templom megmaradt részlete, melyben gótikus stílusú ablakok és egy gótikus faragott ülőfülke található. A belső térben 18-19. századi, barokk és klasszicista berendezési tárgyak és festmények találhatók. Ilyen a 18. századi fából faragott Körmeneti Mária-szobor és a XVI. Lajos stílusú püspöki trónszék. A templom kertben műemlékként, a kálváriastációk található meg.

Cím: Bodony, Kossuth L. u. 6.
Információ: Kósa Jánosné
Tel.: 06-36/374-958; 06-30/389-5452

2. Bodony Plébánia

1777-ben építették. Az 1782. évi megyei közigazgatási iratok a paplakot faépületnek írták le, amely közel állt az összedőléshez. A mai klasszicista stílusú egyszerű plébánia háza a XIX. sz. első feléből származik, könyöklőpárkányos tornácos épület, a vidéki plébániák hangulatát idézi. Az épület műemléki védelem alatt áll.

Cím: Kossuth L. u. 6.

3. Harangláb

A harangláb a temetőkertben a XVII. században épült, fazsindelyes tetőzetű. A „lélekharang”- ként emlegetett építmény ma is működik felújított állapotában.

4. Világháborús emlékmű

5. Falu parasztházai

"Van néhány település Magyarországon, amelyekbe beérkezve úgy éreztem, mintha ott valami ihlető építészeti istenség honolna és vezetné az építők kezét. Ezek furcsa módon legtöbbször zsákfaluk. ... ilyen a Mátrában ez a Bodony is."

Janáky István: Az építészeti szépség rejtekei Magyarországon c. könyv

Janáky István 2002 Bodonyban tett látogatásakor, az alábbi épületeket vette számba:
Ady Endre u. 1/a. – lakóház
Dózsa u. 1. - lakóház melléképülete
Dózsa u. 4. – lakóház
Árpád út 19. - lakóház
Árpád út 32. – lakóház

Bodonynak egészen különleges hangulata van, amit az itt található sok-sok parasztháznak is köszönhet. A házak nagy részét még helybéliek lakják, de nagyon sok épületet már megvásároltak és nyaralónak használnak az ország különböző területeiről ide érkezők. Valószínűleg ennek a különleges hangulatnak a hatására többen akadnak olyanok is, akik állandó lakhelyül választották a falu valamelyik régi, tornácos házát.

Árpád út 19. – lakóház

Árpád út 32. – lakóház

6. Lágyasi legelő

Bodonyt minden irányból erdők és hegyek övezik és mivel zsákfalu, bármerre is indulunk útnak, biztos "zöldet" találunk. Bár a község tengerszint feletti magassága mindössze 250m, a Mátra közelsége miatt klímája mégis hegyvidéki.
A falu nyugati határában terül el, a különleges természeti értéket képviselő Lágyasi legelő. Többhektáros, erdőkkel, hegyekkel körbe szőtt egybefüggő ősgyep. Vadvirágok sokasága és különleges fűfélék gazdagítják növény flóráját.

7. Bodonyi Horgásztó

A Kiskata-réti víztározó az egyik legjobban kiépített horgásztóként működik a környéken. Parkosított, szépen rendbetett környezet várja az idelátogatókat. A tó a falu a nyugati határában található, annak központjától megközelítőleg 2 km távolságra, a Petőfi utcán végighaladva.

Vince János Üzemeltető koloid@freemail.hu
Béres József Halőr 06-20/976-3186
Kovács András Halőr 06-30/690-8248

8. Kopasz domb

Az itt kialakított tisztáson, mesés kilátás tárul elénk a Mátrára, illetve a falura. Az idevezető út gondozott, már a faluközepén jól láthatóan jelezve van az útirány.

9. Népművészeti Ház, Hevesi Népművészeti és Háziipari Szövetkezet

A Tájház gazdagon berendezett. Állandó kiállítás található meg itt a palóc használati eszközökről, cserépedényekről, lakásdíszítőkről, hagyományos viseletről, a szövés mesterségéről. Időszaki kiállítások, a Palóc Pokróc Fesztivál és a Bodonyi Galéria találhatók itt meg.
A szövetkezet több mint félévszáddal ezelőtt alakult, Heves megye több településének alkotóházait foglalja magába. Bodony, mezőgazdasági jellegű településként, évszázados tradíciókkal rendelkezik a szövés-fonás művészetében. A faluban működő szövőházban, a palóc tájvidék jellegzetes textíliáit természetes alapanyagokból készítik el. Jellemző, a fehér szálhúzásos hímzéssel, keresztszemes hímzésekkel ellátott szőttesek, amelyek a lakások díszítésére kiválóan alkalmas. Ilyenek a szőnyegek, függönyök, asztalterítők, párnahuzatok és egyéb termékek.
Az alkotóház megőrizte a hagyományos szövőszékeket, ezeken végzik a munkát. A régi szőttesek és hímzések megtekintése mellett az újonnan elkészült darabokat is meg lehet tekinteni és vásárolni.

Információ: Kovács Jánosné
Cím: 3243 Bodony, Kossuth L. u. 29.

Tel.: 06-36/444-057
Nyitva tartás: H- P 8.00-12.00 óráig

10. Múlt és Jelen Múzeum

A múzeumot 2004-ben nyitották meg az érdeklődők számára, a közelmúlt tárgyi emlékei és használati tárgyai tekinthetők meg. A tárlat darabjainak megtekintése, Fejes László évtizedes gyűjtői munkájának köszönhető, amelyet családja és ismeretségi körében végzett. A bemutatott tárgyak, eszközök, szervesen kapcsolódnak Bodonynak és környékének történelméhez, bemutatva az elmúlt század lakberendezési, életviteli és kulturális szokásait, hagyományait.

Fejes László

Cím: 3243 Bodony, Árpád u. 53. Múzeum: Virág u. 1.
Tel.: 06-36/374-150
Nyitva tartás: H zárva
K-P. 10.00-17.00 óráig
Sz. 10.00-17.00 óráig
V. 10.00-15.00 óráig

11. Bodonyi Kincsesház és Népi Motívumgyűjtemény

A régi építészeti szokásokat és hagyományokat bemutató Kincsesház régi idők emlékét őrzi. Azokét az időkét, amikor "régi emberek" míves házakat építettek, amelyek az idők folyamán lassan-lassan az enyészeté lettek. Ez a ház nem erre a sorsra jutott, bár egykori lakói már új, jobb élet reményében nagy vizeken keresztül messzi földre hajóztak. Mi "új emberek" már szinte csak romokra leltünk itt, de hittünk benne, hogy sok munkával és kitartással talán újra felbukkanhat az, ami egykoron állhatott itt, egy szépséges paraszthá̧z.

A Népi Motívumgyűjtemény épülete a "régi emberek" idejében nyári konyhaként szolgált. Az "új emberek" hanyagsága ezt a házikót még jobban megviselte, mint a főépületet. Fáradságos munkával és múltunkra gondosan vigyázó szakemberek segítségével ez az épület is újra életre kelt. Gál Krisztina magángyűjteményében a Kárpát-medence számos területéről összegyűjtött népművészeti motívumok (hímzés-, kerámia- és faragásminták) láthatók.

Kós Károly

Nyitva tartás: H-V. 11-18 óra

Tel.: 06-36/364-235; 06-30/930-6835

E-mail: gal.krisztina@erdelyiturisztika.hu

12. Les Gábor Fazekas- nép iparművész

Egy erdélyi származású nemzetközi hírű magyar népi iparművész, aki munkájával az erdélyi hagyományokat eleveníti föl és viszi tovább. A nagybányai edények közül a szilke tökéletes alakja díszítéssel párosulva igazán egyedi látványt nyújt. A sötétbarna alapon fehér, nagyrészt geometrikus jellegű minták, szinte hímzésre emlékeztetnek. A szász kerámiák jellegzetessége a festett, írókázott, illetve a zgrafitó technikával (karcolás) díszített tálak, edények, melyek az erdélyi kerámiák változatosságát és magas színvonalát tükrözik.

Tel.: 06-36/374-054
Mobil: 06-20/423-3965

13. Les Norbert és Les Bernadett Fazekas

Bodonyban élő fiatal fazekas házaspár, munkáikon az ősi szkíta-magyar művészet motívumai és a székely-magyar rovásírás látható. Les Norbert édesapjától, Les Gábortól, a nemzetközi hírű népi iparművésztől tanulta a fazekasmesterséget, felesége Les Bernadett pedig 2006-ban került kapcsolatba a magyar őstörténet kutatással és a szkíta-magyar díszítőművészettel.

Cím: 3243 Bodony, Kossuth u. 4.
E-mail: les.bernadett@freemail.hu

Tel.: 06/30-2383595, 06/30-9105813

14.Kenderszer Néptáncegyüttes

Az 1992 októberében alakult együttes, az évek során nyújtott színvonalas műsoraival mind a regionális, mind nemzetközi fesztiválokon is képviselte Magyarországot. Olyan országokban is fölléptek, mint Olaszország, Hollandia, Bosznia-Hercegovina és Lengyelország. Az együttes 2004-ben a Martin György Néptáncszövetség szervezésében megvalósuló Néptáncosok Országos Bemutató Színpada rendezvényen "minősült" fokozatot érte el. Az együttes repertoárjában megtalálható Magyarország tánchagyományainak széles skálája, kezdve a palóc táncoktól (kazári, rimóci, domaházi), egészen hazánk egyéb tájegységeit,

valamint az erdélyi tánckultúrát felölelő koreográfiákig (somogyi, szatmári, méhkeréki, mezőségi, illetve dél-alföldi táncrendek).

www.kenderszer.hu

15.Községi Könyvtár - mozgó könyvtári szolgálat

Borbély Erzsébet könyvtáros elmondása szerint, 2005-ben bezárta kapuit az általános iskola. Az iskola épületével szomszédos szolgálati lakásban árván pihentek a polcokon, dobozokban a hajdan volt Községi Könyvtár megmaradt könyvei, arra várva, hogy méltó helyre kerüljenek. 2006-ban nagy átalakítás következett: a két tanterem egybenyitásával, álmennyezet készítésével, korszerű világítással, új könyvtári bútorokkal, sok szép könyvvel, nagy olvasóteremmel, 4 darab modern számítógéppel, fénymásoló berendezéssel várta látogatóit a megújult Községi Könyvtár névre hallgató intézmény.

Borbély Erzsébet- Könyvtáros

Tel.: 06-36/544-023

Nyitva tartás:

SZ 14.00-18.00 óráig

SZO 14.00-18.00 óráig

További információk:

Bodony Község Polgármesteri Hivatala

Cím: 3243 Bodony, Liget út 2.

Tel.: 06-36/544-173

Fax: 06-36/364-401

E-mail: info@bodony.hu

www.bodony.hu

Ügyfélfogadás:

H 8.00-16.00 óráig

Sz 12.30-16.00 óráig

P 8.00-12.00 óráig

Bükkszék

1. **Bükkszékfürdő Gyógy- és Strandfürdő**

   Az újjáépített szabadtéri strand 2012. július 11.-én nyitotta meg kapuit. Igazi vonzerő a strandolni, fürdeni vágyóknak, aki egyszer megmártózott a körmedencében, megérezte a 39 Celsius-fokos víz jótékony hatását, a falu különös atmoszféráját, biztos, hogy visszavágyik és újra felkeresi. A fürdőben egy gyógyvízzel töltött medence, egy 1000 négyzetméteres feszített víztükrű édesvízi medence, egy élménymedence csúszdákkal, buzgárokkal, sodrófolyosóval és egyéb élményelemekkel, gyermekmedence és talán Közép-Európa egyik leghosszabb, 136 méteres csúszdája, várja a gyógyulni és pihenni vágyókat.
   A fürdő 2500-3000 vendéget tud egy időben fogadni.

Cím: 3335 Bükkszék, Fürdő út 10.
Tel.: 06-30/500-3437
Fax: 06-36/361-034
www.bukkszekfurdo.hu

2. Ifjúsági tábor

A 10 ha alapterületen elnyúló tábor, a Bükkszék feletti dombon található. A pihenni vágyókat, május 20-tól szeptember 15-ig várják. A tábor összesen 380 fő egyidejű befogadására alkalmas. A tábor saját étteremmel rendelkezik, így a napi háromszori étkezés is megoldható az érdeklődők számára.

Cím: 3335 Bükkszék, Arany János u. 12.
Fax: 06-36/361-013
Mobil: 06-30/511-0670
E-mail: bukkszek@bukkszek.hu

3. Camping

Sátoros és lakókocsis campingezési lehetőséget kínál kellemes környezetben az ide érkezők számára. Bükkszék belterületén, az Egri úton található, 100 férőhelyet biztosító létesítmény. Júniustól augusztus végéig várja a látogatókat.

Kempingvezető: Péntek Zoltánné
Cím: 3335 Bükkszék, Egri u. 43.
Tel.: 06-36/361-013; 06-30/941-5746
E- mail: bukkszek@bukkszek.hu

4. Salvus víz

A bükkszéki SALVUS vizet az 1937-es olajfúrások alakalmával fedezték föl. Hazánkban az egyik legnépszerűbb gyógyvíz. 540 m mélyről kerül kitermelésre, hőmérséklete 39 C^0. Ez a gyógyvíz tette országosan ismertté a községet. A SALVUS gyógyvíz a nagy oldott ásványi sótartalmú, alkáli-hidrogén-karbonátos-kloridos, brómos-jodidos gyógyvizek csoportjába tartozik. Széles körben fogyasztják anyagcsere, emésztőrendszeri és légzőrendszeri panaszokra egyaránt. Cukorbetegség, dohányzási panaszok, légúti betegségek, gyomorfekély, gyomorsavtúlképződés, kolitisz, asztma, köhögés, garat és gégegyulladás és még sok más hasonló panaszok kezelésére orvosilag is ajánlott készítmény a SALVUS víz.

5. Római Katolikus templom

A Szentlélek eljövetele tiszteletére lett szentelve. Torony nélküli Árpád-kori eredetű templom, gótikus, barokk és újkori átépítéssel. A szentély valamint a hajó keleti részének falai középkoriak, a nyugati rész és a sekrestye barokk stílusú. 18-19. századi berendezésű, legértékesebb darabja az 1760-ban készült Főoltár. Az oltárkép 1943-ban készült. A templom mellett található Fa haranglábat 1970-esévek elején készítették.

Információ: Nagy Ferenc
Cím: Bükkszék, Bem u. 12.
Tel.: 06-36/361-184

6. Kézműves Ház

Az érdeklődők megismerhetik a szövés és a kötélverés mesterségét. Megtalálhatók itt korabeli palóc használati tárgyak, a paraszti élet kellékei, népviselete.

Információ: Bozó Lászlóné
Nyitva tartás: június 1 – augusztus 31.
Tel.: 06-30/511-0670

7. „Olajosok útja” – Olajtörténeti túraútvonal

A település alatt jelentős kőolajmező terül el. 2007-ben a kutatások 70. évfordulója alkalmából, kiállítás nyílt az olajfúrás történetéről. 5 emléktábla lett elhelyezve a fúrások helyszínén, amely az 1937-ben folytatott feltárás körülményeit mutatja be.

8. Pósvár

A vár építésének ideje ismeretlen. Az első említés, 1332-1337 között fedezhető föl Póstornyalja nevű település nevében. 1229-1341 között említett Alsok és Buja birtokosai építtethették a várat. Maga a település 1546-1549 között nemesek birtoka, de 1554-ben már az elpusztult települések között említik és nem is népesül be újra. A vár pusztulása a török idők előtti időszakra tehető.

www.varak.hu

(www.google.hu)

9. Práf-kúria

Egyszintes, L alakú, alápincézett épület, 1820 körül épült klasszicista stílusban. Homlokzata középrizalitos, két dór oszloppal, timpanonnal, udvari homlokzatán 9 dór oszlopos L alakú folyosó. Nagytermében látható egy 2 m magas, henger alakú klasszicista cserépkályha, a sarok felőli része hiányzik, ez az eredeti berendezés egyetlen megmaradt darabja.

Cím: Bükkszék, Egri út 7.
Nyitva tartás: Péntek 13-17 óráig

(Forrás: www.google.hu)

További információk:

Polgármesteri Hivatal Bükkszék

Cím: 3335 Bükkszék, Dobó u. 1.

Tel/ Fax: 06-36/361-013

hivatal@bukkszek.hu; bukkszek@bukkszek.hu

www.bukkszek.hu

Bükkszenterzsébet

1. Árpádházi Szent Erzsébet titulusú Római Katolikus Templom

A 13. századi, román kori templom helyén épült, egyhajós, támpilérrel megtámasztott, fa harangtornyos templom, késő barokk stílusban 1761-1773 között. 1836-ban átépítették. Azonban még ma is látható a lebontott barokk szószék Jézus-szobra, valamint a Magvető fa dombormű is. Főhomlokzatán lévő falfülkében felül Szent Erzsébet, lent balra Jézus, jobbra Mária szobra látható.

Cím: Bükkszenterzsébet, Szabadság út 97.
Tel.: 06-36/367-143

2. Plébánia épület

1974-ben épült báró Orczy József által felajánlott telken. Későbarokk stílusú, 1946-ban egy emelettel bővítették. Jelenleg zárva van.

Cím: Bükkszenterzsébet, Szabadság út 99.

3. Beniczky majorság

Volt földesúri major, épületeit Beniczky Elemér a „palóckirály” építette a 20. század első felében, a környékbeli településről idénymunkára ide szerződő cselédek részére. Néprajzi szempontból érdekes majorsági épületek ma magántulajdonban vannak.

4. Kovács-féle gőzmalom

1904-ben építette Lázár Benő, majd 1914-ben az Antal családé lett. Az 1920-as években modernizált és átépített háromszintes gőzmalom a kor modern technikájával működött, és a mellette lévő külszíni kőszénnel üzemeltették. Az államosítás utáni időkben gépeit leszerelték és TSZ raktárként működött. Ipari jellegű műemlék, jelenleg nem üzemel.

Cím: Bükkszenterzsébet, Szabadság u. 302.

5. Tarna- vidéki Tájvédelmi Körzet (Nagykő; Ordaskő; Kiskő)

1993-ban alakult meg a Heves-Borsodi Dombvidék egyedülálló természeti és tájképi értékeinek, a területen található szubmediterrán növénytársulások termőhelyének, valamint a vidéken fészkelő császármadár élőhelyének megőrzése érdekében. A Tarna-vidékét alkotó üledékes kőzet, a homokkő. Érdekes és elhelyezkedésben gazdag formavilágot eredményez.
A terület kiemelkedő földtani-felszínalaktani, s egyben tájképi értékei a dombvidéket alkotó homokkő (Pétervásárai Homokkő Formáció) természetes feltáródásai. A leglátványosabb a bükkszenterzsébeti Nagy-kő 60–80 m magas, csaknem függőleges sziklafala. Hasonlóan impozánsak a Vermes-völgy és a Leleszi-völgy találkozásánál emelkedő Pes-kő sziklafalai, valamint a Szarvaskő-völgy magas, meredek sziklaorma. A páratlan szépségű glaukonitos homokkövek 184 hektáros, védett területéhez ősborókás is tartozik.
A Földtani Intézet bemutató célokra löszfal talajszelvényt alakított ki az Erzsébet-völgy felé vezető közút bejáratánál. (Forrás: www.wikipedia.org)

További információk:

Községi Önkormányzat Bükkszenterzsébet

Cím: 3257 Bükkszenterzsébet, Szabadság út 199.

Tel.: 06-36 567-016

Fax: 06-36 367-074

E-mail: postmaster@berzsebet.t-online.hu

www.tarnalelesz.koznet.hu

Erdőkövesd

1. **Szent István Római Katolikus Templom**

   Orczy István báró kezdeményezésére, 1742-ben kezdték el építését a régi templom helyén. Szent István király tiszteletére épült, egyhajós torony nélküli barokk templom. A templom alatti kriptában nyugszik

báró Orczy István, aki hősi halált halt 1848. szeptember 21-én a délvidéki szerbek ellen vívott csatában.

Információ: Plébánia Hivatal Erdőkövesd

Tel.: 06-36/368-857

2. Fa harangláb

1856-ban épült, cseréptetős építmény. Három harangja van, legnagyobb harangját Ottenstein József 1830-ban Valdser Ferenc pesti műhelyében. A középső harangot 1934-ben, a legkisebbet 1870-ben készítették.

3. Plébániaépület

Orczy bárók építtették 1785-ben barokk stílusban. 1836-ban bővítették, átépítették. Jelenlegi formáját 19. század eleji koraklasszicista stílus jellemzi. Homlokzata középprizalitos, timpanonnal és3+2+3 szerkezetben 8 ablakkal van tagolva. Érdekessége még a csehsüveges, mellvédes 10 kőoszlopos késő barokk tornác.

Információ: Plébániahivatal Erdőkövesd
Tel.: 06-36/368-857

4. Várdomb

A település közepén található, ezen állt a volt Orczy-kastély, mely a források szerint egy négy kör-saroktornyos zárt épület volt. Jellegét tekintve megerősített késő középkori várkastély lehetett, mely írásos emlékek szerint 1767-ben már megtalálható volt, később elpusztult. Ma a falu barokk temploma áll rajta. Oldalában 150-200 éves pincesor található. Legrégebbi pincéje a 18. századból való, ajtaja felett „Vitte István 1746” felírat olvasható.

További információk:

Erdőkövesd Község Önkormányzata

Cím: 3252 Erdőkövesd, Rákóczi út 39.

Tel.: 06-36/568-038

Fax: 06-36/568-039

E-mail: postmaster@ekovesd.t-online.hu

Ügyfélfogadás:

H 8.00-12.00 óráig

SZ 8.00-16.00 óráig

P 8.00-12.00 óráig

Fedémes

1. Vincze László és fiai Papírmerítő Műhely

Az 1985-ben hozták létre a céget, amely védjegyoltalom alatt áll, hungaricumnak számít. Vincze László a műhely alapítója és tulajdonosa. A fedémesi származású tulajdonos, papíripari mérnökként végzett. Szentendre város Pro Urbe díjas kitüntetettje, a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének tagja, tervezőgrafikus. A családi vállalkozás azt a célt tűzte ki, hogy a legnemesebb kézmíves mesterséget tovább vigye és 2000 éves ősi módszerrel, időtálló és savmentes papírokat állítson elő. Országosan egyedülálló turisztikai látványosság. A műhelyben több százféle, merített papírra nyomtatott díszoklevél könyv és kiadvány található meg, amelyeket meg is lehet vásárolni.

Cím: 3255 Fedémes, Petőfi utca 61.
Telefon / Fax: 06-36/367 – 997
Mobil: 06-30/209-6816
E-mail: vinczel@t-online.hu
www.vincemill.hu

2. **Szent István tiszteletére épített Római Katolikus Templom**

A templom építése 1811- 1820 között zajlott. Báró Fischer István érsek építtette. Késő barokk stílusú építmény, a homlokzatán lévő ión féloszlopok, klasszicista jegyeket takar.

Információ: Plébániahivatal Tarnalelesz
Tel.: 06-36/367-143

(Forrás: www.google.hu)

3. Harang

Ma is üzemel, Jüszt Anna özvegy egri műhelyében öntötték 1837-ben.

4. Fedémesi asszonykórus

Országszerte híres kórus. " Élõ népzene '97 " címmel CD- lemezük is megjelent, melyen rózsadalokat énekelnek.

További információk:

Fedémes Község Önkormányzata

Cím: 3255 Fedémes, Petőfi u. 117.

Tel.: 06-36/367-156

Fax: 06-36/367-156

www.tarnalelesz.koznet.hu

Istenmezeje

1. Noé szőlője

Heves megye északi határán található Istenmezeje. Kietlen és sivár táj jellemezte ezt a vidéket, ennek ellenére mégis létrejött a falu. Lakói nagyon szegény emberek volt, aki kezdetben summás munkára jártak az ország távolabbi részeire, majd mikor fölfedezték a szenet a föld mélyén, bányász településsé vált. Egy mondás is elterjedt anno a település szegénységéről „szegény, mint az istenmezején lakó ember” Ennek a szegénységnek az emlékét őrzi a Vállóskőn levő kővé vált szőlő is. Itt található egy lapos tetejű hegyecske, ormán szürkésbarna, különös alakú kövekkel. Ez Noé szőleje.

2. Szent László Barlang templom

Az ismeretlen építési idejű Szt. László tiszteletére szentelt templom, barlang benyomását kelti, sötét és nedves.
Szilárd anyagból épített templom szentélye kősziklába van bevágva. Egy oltára van és a harangláb fából készült. A Heves megyei közigazgatási iratok között szintén olyan utalást találunk, hogy a templom épülete részben szilárd anyagból épült, másrészt sziklába vágott, igen nedves és sötét. Nem tudni, hogy mikor épült. 1774-ben Csernus István földesúr a hívek segítségével kissé bővítette. 1811-ben már Erdőkövesd filiája, temploma a falu végén, nedves helyen. Egyetlen harangját Eszterházy Károly áldotta meg 1765-ben.

3. Római Katolikus Templom

1846-ban az akkori plébános Holczer József, új templom építését kezdeményezte. A templom alapkövét 1853. március 15-én tették le és Bartakovics érsek szentelte föl 1854. június 26-án. Költségvetést készítettek az Orczy uradalom pallérjával, Sallai János pogonyi lakossal, Koncz Mihály ácspallérral, aki szintén az Orczy-uradalom alkalmazottja volt, valamint Schuller Ferenc erdőkövesdi asztalosmesterrel. Az érsekség a terveket kiadta Simor Ferenc

mérnöknek, aki a kőműves tervén főleg a nevetségesen kicsiny ablakokat kifogásolta. Az egri érseki levéltár tervtárában két terv maradt fenn, köztük Dudás József egri kőművesmester és céhmester kivitelre került terve. Dudás József a szerződésileg kifizetett 1100 forintért köteles volt az általa készített "B"terv szerint a templomot felépíteni. Az építtetést Vass András egri kőműves végezte.
A lebontott régi templomhajó mögötti sziklabarlangba a Szt. László-szobrot oltár gyanánt elhelyezte Sallai János kőműves pallér. Klasszicista stílusban épült. A külső homlokzatán magas lábazatból induló fejezetes falpillérek találhatók, középen ebből kettő enyhe rizalitot hoz létre. Az új templom asztalos munkáit Mihalik János, a lakatosmunkákat Károly József végezte. A homlokzati oltárkő Gerenday Antal pesti sírkőraktárából származik. A nagy oltárképet Kovács Ferenc egri képíró, az orgonát pedig Majer Ferenc egri mester készítette. Az oltárkép keretét Spórer József egri aranyozóval újították föl. A gazdag díszítésű belső tér legértékesebb darabja a régi templomból 1800 után fennmaradt faragott, pácolt fa szószék.
A templom bejáratánál kétoldalt Hösz János szobrász 1770-es évekből származó Gyümölcskosaras kőfaragványai találhatók, amelyek az egri érsekség gyümölcsöskertjét díszítették. Az egyenes zárású kapu fölött egy felírat található.

„HA' ISTEN VELÜNK
KI ELLENÜNK

SZ. PÁL A ROM. VIII.31.
1853

Cím: Istenmezeje, Béke u. 131.
Információ: Erdőkövesdi Plébániahivatal
Tel.: 06-36/368-857

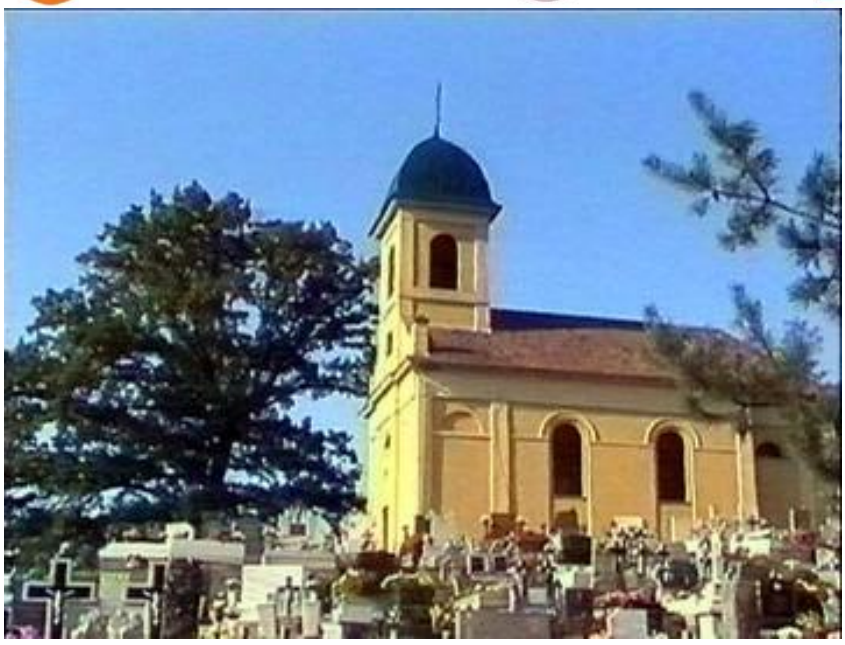

További információk:

Istenmezeje Község Polgármesteri Hivatala

Cím: 3253 Istenmezeje, Nefelejcs utca 18.

Tel.: 06-36/369-053; 06-36/572-017; 06-36/572-018

Fax: 06-36/369-053

E-mail: polghiv@istenmezeje.t-online.hu

www.istenmezeje.hu

Ügyfélfogadás:

H 8.00 – 16.00 óráig
SZ 8.00 – 16.00 óráig
P 8.00 – 12.00 óráig

Ivád

1. Remete-vár

Ismeretlen korú földvár. Nevét a hagyományok szerint, egy ott élő remetéről kapta. Kör alaprajzú, magas sáncú földvár lehetett. A vár központja egy mesterségesen épített meredek oldalú 7-8 m magas és 6-6,5 m átmérőjű domb. A vár teljes átmérője kelet-nyugati irányban 60 m. A felszínen13-14. századi kerámia maradványok találhatóak meg. (www.varak.hu; www.varbarat.hu)

2. Lyukas kő

A Kis-lyukas kő nevezetű hegyet, az ős Pannon tenger hullámai formázták lenyűgöző látvánnyá. A homokkőből rajzolt „hullámok" között óriási darázskövek alusszák örök álmukat. A Kis-lyukas kő után jobbra kanyarodik az út. A látványok gyönyörében fürdőző turista előtt egy óriási „tanúhegy" a Nagy-lyukas kőnek nevezett

Táltos szikla meredezik az ég felé. Mint egykoron fenséges Babilon tornya égbe kiállt. Magához vonzza az arra járó ember fiát. Mint porszem ér az ember a hatalmas „Táltos" szikla alá.

3. Szentháromság tiszteletére szentelt Római Katolikus templom

1803-ban épült, késő barokk stílusú, szabadon álló, egyhajós díszítésektől mentes, harangtoronnyal ellátott egyszerű épület a település központjában.

Cím: Ivád, Ivády Sándor tér 2.
Információ: Plébániahivatal Pétervására
Tel.: 06-36/368-527

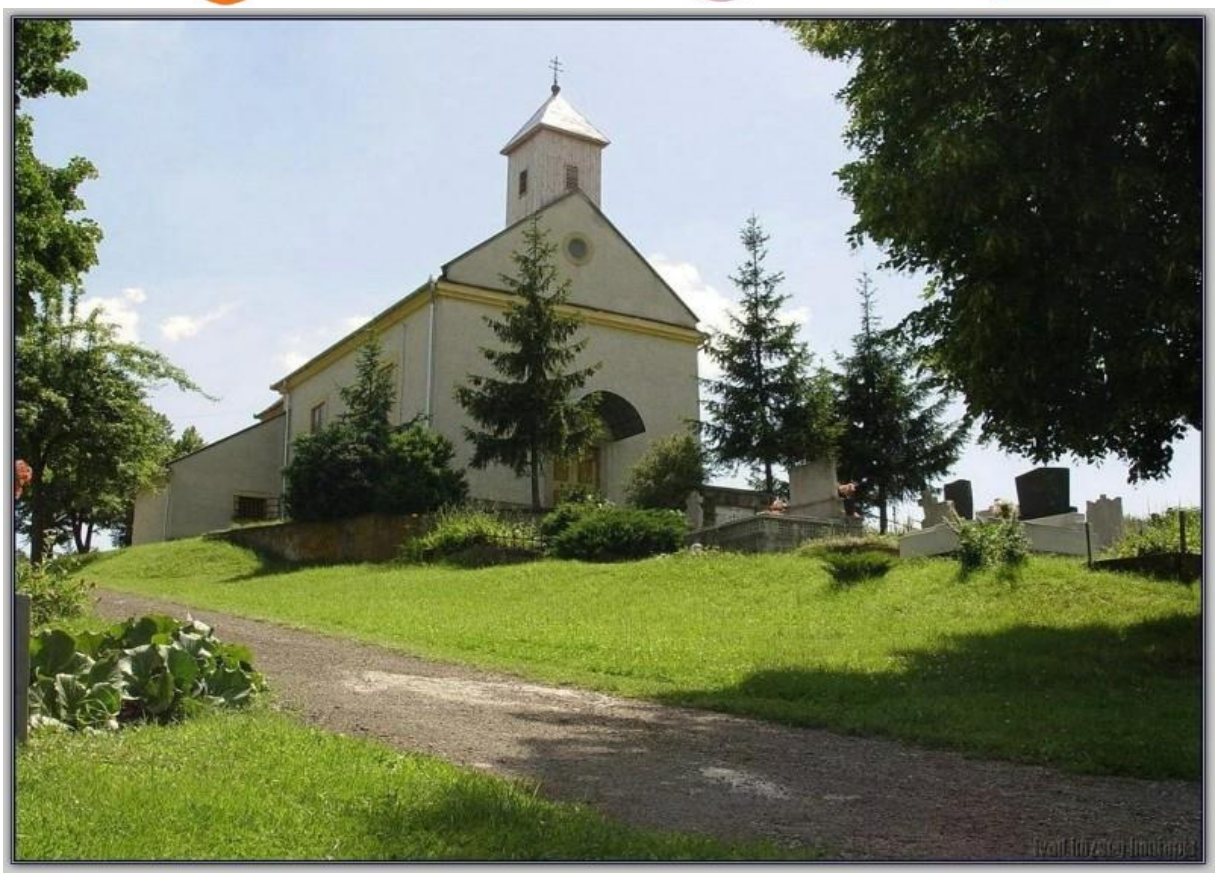

4. Ivády-kastély

Ivády Gábor által épített, magánkézben lévő épület. Nem látogatható.

További információk:

Ivád Polgármesteri Hivatala

Cím: 3248 Ivád, Dr. Ivády Sándor tér 5.

Tel.: 06-36/568-121

E-mail: ivadph@t-online.hu

www.ivad.hu

Kisfüzes

1. **Imaház Szűz Mária neve tiszteletére**

   A volt iskola épülete

2. **Szent Antal-szobor**

   Nép barokk stílusú faragott kőszobor, egyszerű alkotás a falusi Szent Antal-szobrok egyik szép megmaradt darabja. (Kisfüzes, Dózsa Gy. u.)

3. **Mária hegyi harangláb**

   Vályogból épített alapon nyugszik, a falu feletti Mária-hegyen.

Mátraballa

1. **Szent Miklós Római Katolikus plébániatemplom**

Római katolikus templom, amit elsőként 1696-ban említenek kőtemplomként. 1746-ban barokk stílusban átépítették. Egyhajós, nyújtott szentéllyel ellátott csarnoktemplom. Előtte a világháború hősi halottainak emlékműve áll.

Cím: Mátraballa, Petőfi Sándor u. 1.
Információ: Plébániahivatal Recsk
06-36/478-649

2. Plébániaépület

Az Orczy család által 1806-ban épített koraklasszicista stílusú, utcai homlokzatán négy ablakkal tagolt műemlék jellegű épület. Legszebb értéke a Nepomuki Szent János szobor. Ez a közel egy méter magas, színezett és faragott népies kivitelű kőszobor a 19. század második feléből származik.

Cím: Mátraballa, Petőfi S. u. 1.

3. Palóc Tájház

Mátraballán, a Petőfi utcában található a Palóc tájház. 1890 körül épült, kővel vegyes vályogfalazatú, szarufás-torokgerendás cseréppel fedett nyeregtetejű. Oromzata vesszőből font, tapasztás nélküli,

tornácán 9 téglaoszlop található. Két helyiségében a falusi mindennapok használati tárgyai láthatók a múlt század elejétől. Az első helyiségben a háztartásban és a ház körüli munkákban használatos eszközöket találjuk úgymint: mérleg, faszenes vasaló, vajköpülő, fonott szék, szövőszék, zséter, tulipános láda, mángorló, teknő stb. A második helyiségben található a vetett ágy, bölcső pólyás babával, faragott asztal, szekrény, székek. Mindkét helyiségben a falakat hímzett falvédők, az asztalokat hímzett terítők díszítik.

Cím: Mátraballa, Petőfi S. u. 4.
Információ: Mátraballa Polgármesteri Hivatal
Tel.: 06-36/475-001

4. Milleneumi Csodaszarvas Emlékmű

Az országos viszonylatban is egyedülálló látványosság. Egy 300 mázsás szikla tetején áll, egy szépen gondozott park közepén. A szobrot, Király Róbert szobrászművész készítette.

További információk:

Mátraballa Község Önkormányzata

Cím: 3247 Mátraballa, Iskola u. 5.

Tel.: 06-36/475-001

Fax: 06-36/475-001

E-mail: matraballa@nethun.hu

www.matraballa.hu

Ügyfélfogadás:

H-CS 07.30 – 16.15 óráig
P 7.30 – 13.30 óráig

Mátraderecske

1. **Római Katolikus Templom a Fájdalmas Szűzanya tiszteletére szentelve**

Egyhajós, félkör alakú szentéllyel záródó, magas toronnyal ellátott barokk stílusú csarnoktemplom. 1785-1804 közözz építették. A falu első templomát 1696-ban említik először, az Assisi Szent Ferenc tiszteletére szentelt akkori templom Mátraballához tartozott. 1747-ben Derecskét a recski plébániához csatolták. Az akkori romos templomot elbontották és a mai templom építését 1785-ben kezdte el Zsiday László recski plébános. Halála utána templomot 1804-ben az új plébános Szabó Gáspár fejezte be. 1830-ban a faluban pusztító tűzvészben a templom teteje is leéget, amelyet 1838-ra állítottak helyre. 1935-től újra önálló plébániaként működik, de jelenpillanatban a recski plébánia látja el a hitélet szervezését.

Cím: Mátraderecske, Hősök tere 1.
Információ: Kovács Józsefné
Tel.: 06-36/476-462
Plébániahivatal Recsk
Tel.: 06-36/478-649

2. Palóc Út- Népművészeti Ház-Galéria és Palóc Út Információs Központ

Találhatunk itt állandó kiállítást „Örökségünk a gyökerektől napjainkig” címmel. Hagyományos textíliák, régi használati tárgyak és GY. Kamarás Kata népi iparművész kerámia szoborcsoportja tekinthető meg. Magát a népművészeti házat, a Hevesi Népművészeti és Háziipari Szövetkezet működteti. A Hagyományőrző Park lehetőséget biztosít a különböző kulturális programok, időszaki kiállítások lebonyolítására. Állandó kiállításként megtekinthető még a Radonkutatás-kiállítás, amely a helyi kutatásokat mutatja be.
Itt található a Mátraderecskei Galéria és Mintabolt, amelyet szintén a Hevesi Népművészeti és Háziipari Szövetkezet bemutatóterme.
Itt működik a Palóc Út Információs Központ, ahol tájékoztató anyagok, részletes, naprakész információk várják a látogatókat Palócföld településeiről, látnivalóiról, szállás- és étkezési lehetőségeiről.

Cím: 3246 Mátraderecske, Deák F. út 1.
Tel.: 06-36/476-719
E-mail: hiszmderecske@t-online.hu
www.hevesfolkart.hu
Kapcsolattartó: Vidiné Kis Anikó, 06-70/363-5953

Nyitva tartás:

Ápr.01.-Okt.31.:
H-P: 8.00-16.00 óráig, SZO: 9.00-12.00 óráig, V: 13.00-16.00 óráig
Nov.01.-Márc.31.:
H-P: 8.00-16.00 óráig

3. Helytörténeti kiállítás

Régi fotók a faluról, az egyházról, az egyszerű emberek hétköznapjairól, otthonaikról, ünnepi és hétközi-mindennapi öltözetükről.
A paraszt emberek fizetőeszközei, a hajdani pengő, a Magyar Királyság pénzei és a forint az indulásától napjainkig megtekinthetőek.

Cím: 3246 Mátraderecske, Petőfi u. 8.

4. Palóc Magángyűjtemény

A gyűjtemény összeállítása, Kis Magdolna érdeme. Az érdeklődők megtekinthetik a tisztaszobát, a hétköznapi és ünnepi viseleteket és textíliákat, a kenderfeldolgozás kellékeit és a gazdasági munkák szerszámait. A palóc konyhában a vendégek kívánságának megfelelően, a gazdaasszony vezetésével hagyományos palóc

ételeket készíthetnek el. Ilyenek a görhe, ganca, macok, haluska, núdli. Az udvari kemencében kenyeret, kalácsokat, kenyérlángosokat, a híres derecskei túróslepényt és különböző sülteket lehet elkészíteni.

Információ: Kis Istvánné
Tel.: 06-36/476-072

5. Kanázsvár

A Mátra hegység északi részén Mátraderecske és Recsk között húzódó hegyhát nyugati végén, a Baláta-bércen állnak a vár maradványai. A rom három oldalról megközelíthetetlenül meredek sziklaszirten áll. Valamikor a várat csak kelet felől lehetett megközelíteni a gerincen, ahol azonban árok akadályozta meg az ellenségnek a várba való behatolását. Eredetileg talán egy hétoldalú lakótorony állhatott e helyen, ha hinni lehet egy 1929-ben közölt alaprajznak. Az ilyen sokszögű lakótorony nem ismeretlen a szomszédos Nógrád megyében (Salgó, Hollókő). Ezeknek a lakótornyoknak az építési ideje hazánkban a 13. század második fele. Feltételezhető, hogy a Kanázsvár első építése is a 13. század második felében történt, az Aba nemzetség által.

Információ: Polgármesteri hivatal Mátraderecske
Tel.: 06-36/476-123

6. Hősök Parkja

A falu központjában az egykori régi temetőben található az 1848-49-es szabadságharc emlékhelye. Itt látható Kis János honvédőrnagy vörös márvány síremléke, aki a szabadságharc leverése után haláláig a faluban élt. A temető templom felőli részen, központi helyen állították fel az ismeretlen katona szobrát. Azoknak a volt mátraderecskei katonáknak állítva emléket, akik az első-, vagy a második világháborúban hősi halált haltak. Nem messze ettől a szobortól található, a hajdani szovjet hősi emlékmű is.

7. Mofetta

A Mátraderecske térségében felszínre érkező gáz nagy mennyiségű, erősen töredezett triász kori karsztvíztároló rétegekből származik. A mélységi eocén vulkáni andeziten keresztül a gáz a felszín közelébe szivárog, ott a gázrekesztő fiatal üledék takarója alól 1000 m mélységből átlagosan 400 l/ óra intenzitással a felszínre tör. A mátraderecskei gyógygáz, a magyar balneológia egyedülálló kincse, mely jelentősen hozzájárul az érbetegek, egyes reumatológiai kóresetek színvonalas ellátásához, rehabilitációjához. A szén-dioxid jelenlétére a környéken véletlenül bukkantak a helybeliek. A szomszédos utcákban élők tapasztalták, hogy a pincékben nagy mennyiségű gáz található. .Az ásott kutak széndioxidos jellege az 1930-as évek óta ismert volt. Lakossági bejelentések 1992-ben jelezték a gázszivárgás növekedését, mely miatt földtani, kémiai, fizikai, radiológiai és gyógyászati vizsgálatokat végeztek a jelenség tulajdonságainak megismerésére, illetőleg a gyógyászatban történő hasznosítására.

Cím: 3246 Mátraderecske, Mátyás király u. 19/a

Tel.: 06-36/576-200

Fax: 06-36/576-204

E-mail: mofetta@mofetta.eu

www.mofetta.eu

8. Palóc Párnafesztivál

www.matraderecske.hu

ÉSZAK HEVESI 33
Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesület

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

További információk:

Mátraderecske – Mátraballa Körjegyzőség Hivatala

Cím: 3246 Mátraderecske, Hősök tere 12.

Tel.: 06-36/476-123; 06-36/476-325

E-mail: matraderecske@t-online.hu

www.matraderecske.hu

Ügyfélfogadás:

H 7.30-16.00 óráig

SZ 7.30-13.00 óráig

CS 7.30-13.00 óráig

P 7.30-13.00 óráig

Parád

1. Római Katolikus Templom

Parád római katolikus templomát barokk stílusban 1768-ban építették. Hazánkban ez az egyetlen templom, amelyet Szent Ottília tiszteletére szenteltek fel. A legendák szerint Ottília a III. században világtalannak született. Ezért gazdag szülei kitagadták, és dajkája nevelte fel. Amikor megismerkedett a kereszténységgel, vaksága elmúlt és szerzetes lett. Egyhajós barokk stílusú templom, Grassalkovich Antal építette. Orgonája hatváltós. A tornyában lévő három harangot Szent Ottilia, Szent Mihály és szent Vendel tiszteletére öntötték. A Szent Ottilia harangot Korents Márk öntötte 1858-ban Egerben.

Információ: Plébániahivatal Recsk
Tel.: 06-36/478-649; 06-36/364-297
Cím: 3240 Parád, Kossuth u. 39.

2. Szent Ottilia-szobor

A templom előtt álló ember nagyságú díszes barokk szobor. Apácaruhában, apátnői bottal és kehellyel a kezében.

Cím: Parád, Kossuth út 39.

(Forrás: www.google.hu)

3. **Parádfürdői Római Katolikus Templom Szent Kereszt tiszteletére**

   Báró Orczy József építtette 1798-ban kápolnaként, Nagyboldogasszony tiszteletére. 1826-ig urasági magánkápolnaként működött, majd Szitányi Ulmann Móricz nyilvánossá tette. A Parádfürdőre járó fürdőzők liturgikus igényeinek kielégítésére, 1883-ban kápolna épült Szent Kereszt tiszteletére.

   Információ: Plébániahivatal Recsk
   Tel.: 06-36/478649

4. **Parádóhutai Római Katolikus Templom Rózsafüzér királynő tiszteletére**

   Az 1995-ben épült templomot dr. Seregélyes István egri érsek és Szörényi László főesperes adta át.

   Információ: Plébániahivatal Recsk
   Tel.: 06-36/478-649

5. **Gyógyfürdő Kórház**

Az Ybl Miklós által tervezett Gyógyfürdő Kórház szélcsendes, magas páratartalmú, pormentes környezetben található.
Az első fürdőházat 1795-ben építették, de az Ybl Miklós által tervezett Gyógyfürdő Kórház épületeinek és igényes környezetének kialakítása 1873-ban kezdődött, és az évszázad végére fejeződött be.

Cím: 3240 Parád, Kossuth u. 221.
Tel.: 06-36/364-104

6. Kocsimúzeum- Cifra Istálló

A magyar kocsizás emlékei: hintók, lovas szánok, öltözetek. A Károlyi-birtok másik egyedülálló épülete az ún. Cifra Istálló, melyet 1880-ban gróf Károlyi György építtetett. A nagyhatalmú, dúsgazdag mágnás párját ritkító, szinte hivalkodóan fényűző istállót akart, olyat, amelyik méltó az Ybl Miklós tervei alapján készült fürdőtelepi kastélyhoz. A Cifra Istállóban 1971 óta Kocsimúzeum is működik, ahová, ha belép az ember, egészen a századelőig visszapereg vele az idő. Találhatunk itt hajtószánt, városi szánt, "Eszterházy-kocsit", vadászkocsit, konflist, fiakert. A kocsik nagy része a Kölber testvérek műhelyéből kerül ki, akik az 1800-as évek legnevesebb kocsigyártói voltak Magyarországon. Eklektikus stílusú épület, E-alakú. Fagerendás, vöröstéglás megjelenésével a felnémet épületekre emlékeztet. A volt kocsiszínekben a múzeum bemutatja a kocsi készítés történetét és számos eredeti, XIX. és XX. századi kocsit,

hintót is kiállítottak. A vörösmárvány borítású istállókban ma is lovakban gyönyörködhetünk.

Cím: Cifra Istálló, 3240 Parád Kossuth u. 217.
Tel.: 06-36/364-083; 06-36/364-169
E-mail: cifraistallo@t-online.hu

Nyitvatartás:

Ápr.1-Szept.30. K-V 10.00-17.00 óráig
Okt.1-Márc.31. K-V 10.00-16.00 óráig

7. Ásványvíz Gyűjtemény

Huszonöt országból származik az a több mint 350 palackból álló gyűjtemény, amelyet tárlókba rendezve, 1987 óta tekinthetnek meg a látogatók. Külön tárlót kapott a parádsasvári forráshelyű parádi víz. . A múzeumban a Parádfürdőre vonatkozó dokumentumok, képeslapok, újságcikkek gyűjtésével is foglalkoznak.

Cím: 3240 Parád, Kossuth utca 221.
Tel.: 06-36/544-800
Kapcsolattartó: Szakács Györgyné
E-mail: gyorgyiszakacs@freemail.hu

8. Palócház

Parád település legjelentősebb műemléke a Palóc Ház. Megtekinthetjük itt a jellegzetes palóc bútorokat, ruhákat, az udvaron pajtát, ólat, felszereléseket a valóságnak megfelelően felépítve. A XVIII. sz. utolsó harmadában épített ház a falu északnyugati szélén, a Tarna mellett áll. Szalagtelken fekvő, soros beépítésű, melynek udvarán gazdasági épületek is helyet kaptak. A parádi Palóc Ház a mátravidéki faépítkezés utolsó megmaradt emléke: mindhárom épületet zsilipelt technikával, fából készítették. A lakóházban szoba, konyha, pitvar és kamra van a 150 évvel ezelőtti állapotnak megfelelően berendezve. A parádi Palóc Ház a népi kultúra és építészet fontos emlékhelye, múzeumként látogatható.

Cím: 3240 Parád, Sziget u. 10.
Tárlatvezetők:
Gál Kitti 06-20/242-5747
Béres Magdi 06-30/831-5813

9. Parádfürdői Park

A parádfürdői park Észak-Magyarország legszebb parkja. Közelben van az Ilona-völgyi fasor is. A völgy hűvös klímájában óriási platánok, fenyők, tölgyek és növényi ritkaságok tenyésznek. Az egykori Károly-kastély 40 hektáros területéből a 30-as években kialakított közpark. Szépen gondozott, idős példányokban gazdag, arborétum jellegű. A híres fürdőtelep - többségében Ybl Miklós által tervezett - épületegyüttese körül alakították ki a Károlyi család megbízásából 1883-as kezdettel. Akkor mintegy 126 kat. holdnyi területen részben francia, részben angol stílusú parkot hoztak létre. A kor divatjának megfelelően különböző fenyőfajokat, platánokat, hársakat, később rendkívül dekoratív lombú juharokat, vörös tölgyeket. Japánból származó alma- és szilvafajokat ültettek. Jelenleg mintegy 80 fa- és cserjefaj mesterien elrendezett együttesében gyönyörködhet a látogató. Az óriásfák közül említést érdemel a 817 cm törzskerületű nyárfa és az alig valamivel kisebb, mára sajnos elpusztult, 300 éves Rákóczi-tölgyfa.

(Forrás: www.google.hu)

10. Parád-Recsk gesztenyefasor

A 24-es számú utat Recsk és Parádfürdő között mindkét oldalon 100-110 éves bokrétafasor szegélyezi. Mivel a fák az út szélétől mindössze fél méterre állnak, lombkoronájuk összeér. Nyáron zöld alagútban suhannak az autók, de télen is megkapó látványt nyújt a többé-kevésbé azonos méretű fák sora. A fasort a századfordulón Károlyi Mihály gróf telepíttette. Egykor Recsktől Parádsasvárig kísérte az utat. Egy részét a két világháború között kivágták, így ma kisebb megszakításokkal csak a parádfürdői Cifra istállóig tart. A jobb oldalon 93, a bal oldalon 83 fa áll. Átlagos magasságuk 12 m, törzskerületük 120 és 310 cm között van.

(Forrás: www.google.hu)

11. Ilona-völgyi fasor, Ilona-völgyi vízesés

A Mátra másik szép fasora a Parád-Recsk közötti útból nyíló Ilona-völgyi utat kíséri. A másfél km hosszú, főleg vadgesztenyékből álló fasor a hegység egyik legszebb hidrológiai képződményéhez, az Ilona-völgyi-vízeséshez vezeti a turistát. Útközben érdemes megállni a Szent István-csevice kútnál egy pohár frissítőre. Ezt a fasort is gróf Károlyi Mihály telepíttette a Recsk-parádi fasorral egy időben. Az út bal oldalán 170, a jobb oldalán pedig 162 fa áll.

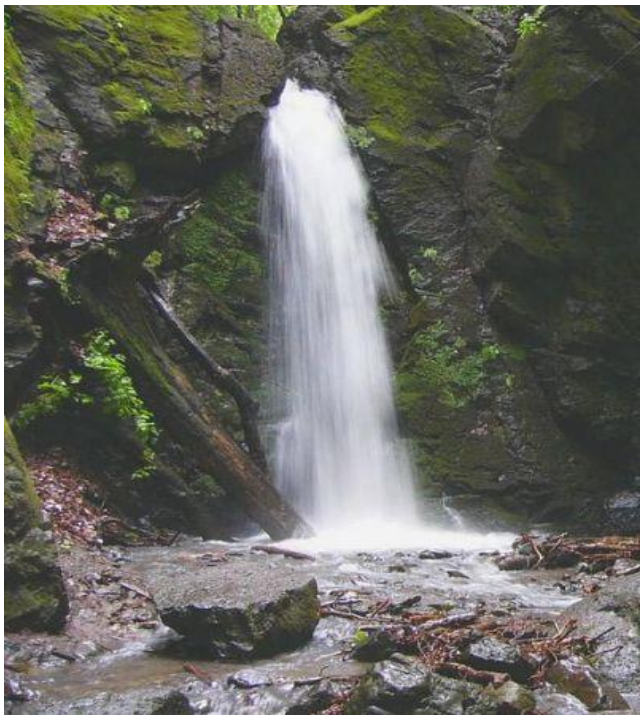

(Forrás: www.google.hu)

12. Parádi ősjuhar

A Mátrát átszelő 24-es számú főút mellett egy érdekes fa, az ún. Mátrai ősjuhar hívja fel magára az arra utazók figyelmét. Könnyű rábukkanni, hiszen Parádsasvártól alig 600 m-nyire, pontosan ott áll, ahol a Köszörű-patak a Parádi-Tarnába ömlik. Igazi növénytani különlegesség, mert tudomásunk szerint nem csak hazánkban, de az egész földkerekségen nem írtak le ilyen fát. Az ősjuharhoz hasonló juharfa a felső miocénban, mintegy 15-20 millió évvel ezelőtt élt.

Erről tanúskodnak a több helyen talált megkövesedett levélmaradványok. Az ősjuhar levélalakja, kérge és termése egyaránt különbözik minden más jelenleg élő juharétól.

(Forrás: www.google.hu)

13. Jámbortanyai arborétum

A Keleti-Mátrában, Recsk községtől délre két km-nyire található ez a növénygyűjtemény. Egyes térképek Györke-tanyának, mások viszont az alapítójáról Jámbor-tanyának, ill. a későbbi tulajdonosról Bojtos-kertnek nevezik. Jámbor Vilmos - a múlt században Európa szerte az egyik legnevesebb kertész - alakította ki az 1860-as évek végén. Eredetileg csemetekert volt, amelyben Jámbor valamennyi földrészről igen sokféle fa- és cserjefajt nevelt. 1901-ben meghalt.

Később fia, majd Holló Bojtos József tulajdonába került, akik igyekeztek megőrizni az akkor még több száz fajt számláló gyűjteményt. A II. világháborút követő években azonban rohamos pusztulásnak indult. A legszebb fákat kivágták, a cserjéket és a lágyszárúakat széthurcolták.

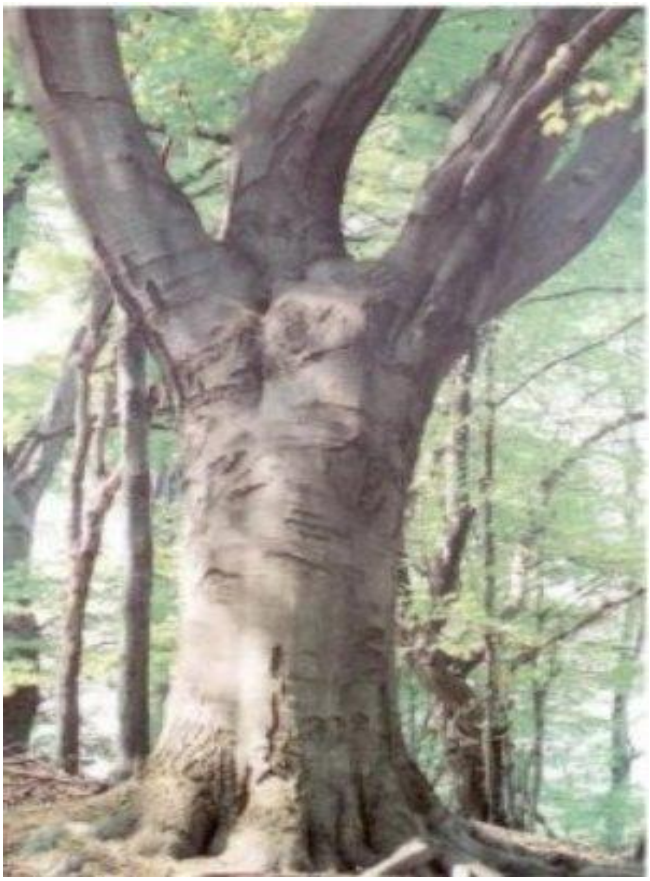

(Forrás: www.google.hu)

14. Tájház

A palóc kultúra viseleti- és tárgyi emlékeit mutatja be. Az épületben működik a Parádinform Iroda.

Nyitva tartás: SZE.-V. 9-15 óráig
Információ: Vanó Tünde
Tel.: 06-30/538-5455

15. Asztalos Johák fafaragó művész kiállítása

Fából faragott ember nagyságú szobrok a palócok mindennapi életéről, a Mátra legendás betyárjairól.

Nyitva tartás: SZE. – V. 9-15 óráig
Információ: Vanó Tünde
Tel.: 06-30/538-5455

16. Freskó étterem és Szálloda- Haranghy Jenő falfestményei

Az 1932-ben épült, 250 személyes étterem falait Haranghy Jenő fali pannói díszítik, amelyek Kossuth Lajos 1840-es parádi tartózkodását jeleníti meg.

Cím: Parádfürdő, Kossuth L u. 221.
Tel.: 06-36/544-072

17. Vörös-vár és Marhád vár

A Parádtól délkeletre elhelyezkedő Vörösvár csúcsa közvetlenül a parádfürdői volt Károlyi-kastély fölött található 369m-es magaslat. A környezetéből meredek lejtőkkel kiemelkedő hegy csak délkeleten csatlakozik egy 295 méteres nyereggel a Hegyes-hegy tömbjéhez. Tetején földvár sáncai találhatóak. A háromszög alakú vár alapja 17, hossza 40 métert. A várat minden oldalról egy 9 méter széles várárok övez.

A Marhádvár Parádtól délre, a Marhád-hegy nyugati szélén található. Téglalap alakú, 32,5 x 16 m-es belső várat nyugaton egy 5 m széles terasz határolja. Keleten egy 12 m széles és 2 m mély sziklába vágott árok, majd egy újabb 5 m széles, 1,2 m mély árok következik. A belső várhoz keleten kb. 100 m hosszú, gyengén megerősített külső várrész csatlakozik. Ez a Marhádvár másik része. 40 m hosszú árokkal vágták át a két csúcsot összekötő gerincet, így egy 45 m hosszú, háromszög alakú védett terület jött létre.

A két várat oklevél nem említi. Marhád személynév előfordul az Aba nemzetségben, de nem tudni pontosan, hogy a várak építtetője azonos-e az 1246-ban említésre kerülő újvári ispánnal.

www.varak.hu

(www.google.hu)

18. Károlyi kastély

A Károlyiak 1847-ben kapták meg a birtokot, mely kedvelt tartózkodási helyévé vált a grófi családnak. A birtok egyik ékköve a 19. századi kastély, amit Ybl Miklós tervei alapján, 1893-ban építettek meg. Többször átépítették, 2002-es utolsó átépítése óta az Erzsébet szárny szállodaként működik.

Cím: Parádfürdő, Kossuth L. út 378
Tel.: 06-36/444-044
www.erzsebet.park.hotel.hu

(Forrás: www.google.hu)

További információk:

Parád Nagyközségi Önkormányzat

Cím: 3240 Parád, Kossuth L. u. 91.

Tel.: 06-36/364-118

Fax: 06-36/364-525

E-mail: parad@t-online.hu

www.parad.hu

Ügyfélfogadás:

H 8.00 - 12.00 óráig

K 13.00 - 16.30 óráig

SZ 8.00 - 16.30 óráig

CS 8.00 - 12.00 óráig

P 8.00 - 12.00 óráig

Parádsasvár

1. Károlyi kastély

A Károlyi kastély neoreneszánsz stílusú, Ybl Miklós tervei alapján épült 1876-1882 között. A kastély a Sasvár nevet kapta, innen kapta a falu is a nevét 1958-ban. Ma Kastélyhotel Parádsasvár néven működik, Magyarország első 5 csillagos kastélyszállója.

Cím: 3242 Parádsasvár, Kossuth Lajos út. 1
Tel.: 06-36/444-444

www.khs.hu

2. Római Katolikus Templom Szűz Mária neve tiszteletére szentelve

1838-ban az üveggyárban épült először kápolna, melyben kihelyezett káplán látta el feladatait, 1948-ban a gyár államosítása után megszűnt a káplánság. A mai templom 1962-ben épült. Az egyházközség 1990-től a Parádi plébánia filiájaként működik. A hitéletet a recski plébánia látja el.

Információ: Plébánia Hivatal
Tel.: 06-36/478-649

3. Ivócsarnok

A szomszédságában található alkáli-hidrogénkarbonátos kénes víz „Parádi víz”, amit a helybéliek csevice forrásnak hívnak. A savanyúvíz forrás fölé díszes pavilont építettek Ybl tervei alapján.

Információ: Polgármesteri Hivatal Parádsasvár
Tel.: 06-36/364-058

4. Üveggyár és Múzeum

Az üveggyár közel 300 éves hagyományra visszatekintő mesterségnek ad otthont. II. Rákóczi Ferenc fejedelem által Parádóhután alapított, majd Újhutára, azaz a mai Parádsasvárra áttelepített üveggyár adott munkahelyet a szomszédos falvakban élőknek is. Az ipartörténetileg is egyedül álló gyár, jelenleg nem működik, de a településen több vállalkozó folytatja az üvegcsiszolást, ezért kis manufaktúrákban, boltokban megvásárolhatók a gyönyörű csiszolt termékek.

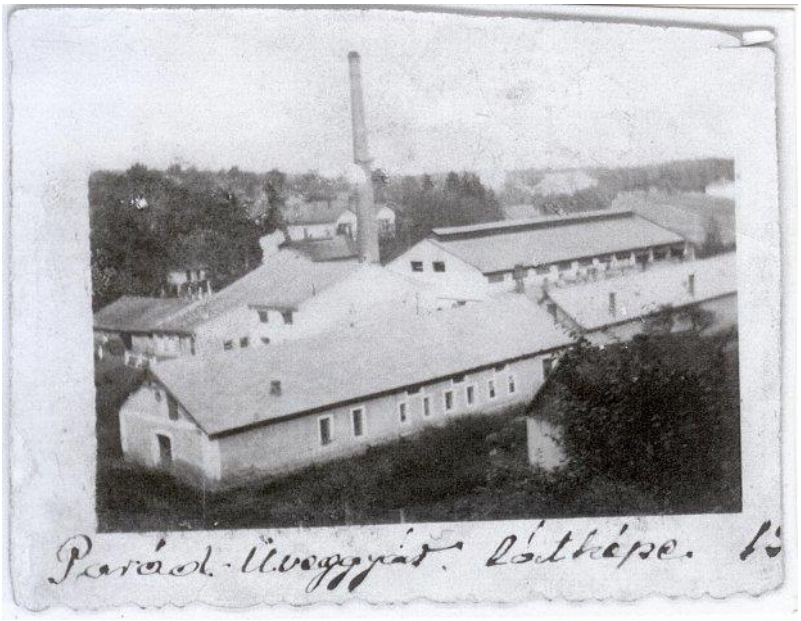

További információk:

Parádsasvár Község Önkormányzat Polgármesteri Hivatala

Cím: 3242 Parádsasvár, Kossuth L. u. 29.

Tel.: 06-36/ 364-058; 06-36/544-099

Fax: 06-36/364-058

E-mail: onkorm.paradsasvar@t-online.hu

www.paradsasvar.hu

Ügyfélfogadás:

H 8.00-12.00 óráig; 13.00-15.00 óráig
SZ 8.00-12.00 óráig; 13.00-15.00 óráig
P 8.00-12.00 óráig

Pétervására

1. **Keglevich-kastély**

   Az 1760-ban elkészült kétszintes barokk stílusú kastélyt Keglevich I. Gábor építette Chrisoforo Quadri itáliai mesterrel. 1805 körül

bővítették az oldalszárnyakkal, Keglevich III. Károly császári és királyi kamarás jóvoltából. Az utcai részt egy-egy oldalrizalit zárja és kapcsolja az oldalszárnyakat. A lépcsőház kapuja az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében található. A földszinti ablakok szalagkeretesek, az emeleti részen ívelt fülűek, a földszinti tornácok pilléresek, kosárívesek. A pince ajtaja - ötnyelves zárral - valamint a lépcsőkorlát Fazola Henrik lakatosmester munkája. A közép-rizalit emeleti része a kastély legdíszesebb termét rejti. A téglalap alapú, teknőboltozatos térben Beller Jakab 1770-ben festett faliképei láthatók. A freskókon a kastély építésének jelenetei, a négy évszak és görög mitológiai alakok láthatóak. A falakon a gyanakvást, a kétségbeesést, a bujaságot és az előkelőséget jelenítette meg a művész. Játékos könnyedség a téma szempontjából köznapibb, derűsebb ecsetkezelés, de díszítő igényesség jellemzi munkáját.

Cím: 3250 Pétervására, Keglevich u. 19.
Tel.: 06-36 / 568-300
Fax.: 06-36/568-319
www.peterkeszaki.hu
E-mail: peterkeszaki@freemail.hu

2. Szent Márton Római Katolikus Templom „Palóc Katedrális”

A római katolikus plébániatemplomot 1812-1817 között építtette Keglevich II. Károly. A pétervásárai kéttornyos templom, vagy ahogy a köznyelv tréfásan nevezte, a „ palócok péterkei székesegyháza ” kétségtelenül a magyar romantikus építészet legelső jelentkezése. A tervezői és kivitelezési munkákkal Povolni Ferenc egri építőmestert bízza meg a kegyúr. A pétervásárai építményt a szakirodalom nem sokra méltatta. A templom háromhajós, kéttornyú, neogótikus stílusú. Alaprajza külső és belső kialakítása a középkori gótikus székesegyházak újraálmodása a középkor építőszerkezeteinek alkalmazása nélkül, azok dekorációs felhasználásával. A két nyolcszögletű torony második emeletén 3-3 fiatorony található. A templom középkori fallal van körülvéve. A

kora romantikus templombelsőben a klasszicizáló elemek mellett a volt barokk templombelső értékes emlékei is megtalálhatóak. Ilyenek a

1.Faragott tölgyfa padok az 1750, 1790 és 1798 körülről

2.Kegyúri oratórium 1760-ból

3.Kanapé a kegyúri oratóriumban bükkfából, 1750 körülről

4.Tabernákulum aranyozott ezüst, hársfából faragott, Öreg Hösz János munkája 1770 körülről

5.Sekrestyésszekrény vörösfenyőből faragott, 1770 körülről.

6.**Szőlőfürtös cseppdíszes üvegcsillárok** 5 db, a 18. század közepén Parádon készültek

7.Nepomuki Szent János ereklyetartó 1770 körülről

8.Két vörösmárvány sírfedő, az északi odalhajban a padlóba süllyesztve

A templom legértékesebb tárgya, az **Aranyozott ezüst úrmutató**. 1816 készítették, 7-7,5 kg-os, gótizáló, csúcsíves alakú, aranyozott, mérművekkel és csiszolt gyémántokkal díszített remekmű, talpazatán a Keglevch család címerével.

A templom alatt található a Keglevich család kriptája, ahol a család 1824-1980 között elhunyt 10 tagja nyugszik. A kriptát 1980-ban, az elhunyt Keglevich Mária kérésére, temetése után befalazták.

Cím: Pétervására, Templom u. 1.
Információ: Plébánihivatal Pétervására
Tel.: 06-36/368-527

(Forrás: www.google.hu)

3. Fájdalmas Anya Kápolna

A Fájdalmas Anya kápolna a település északi részén található. Feltehetően 1722-ben épült temetőkápolnának. Alapfalai az egykori román temetőkápolnához tartoztak. Sokszögű magas mellvéddel kerített kör alaprajzú építmény, kosáríves apszissal. A belsőben az oltáron jó színvonalú népies munka a Piéta-szobor. A falakon

klasszicista stílusú architektúra festés, az oltár két oldalán jobbra-balra ként szent alakja.

Cím: Pétervására, Kossuth L. u. 39.
Információ: Pétervására Szántó Vezekényi Könyvtár
Tel.: 06-36/368-040

(Forrás: www.google.hu)

(Forrás: www.google.hu)

4. Palóc szoba

Palóc bútorok és használati tárgyak tekinthetők itt meg, amelyek egy korabeli szobabelsőt jelenítenek meg. Megtalálható itt Pétervására ról és a Keglevich kastélyról készült korabeli fényképek másolatai is.

Szántó Vezekényi Könyvtár
Cím: Pétervására, Kossuth Lajos út 39.
Nyitva tartás: H. – P. 9-17 óráig; SZ. 9-13 óráig
Tel.: 06-36/368-040

5. Magtár

A 19. században épült, kalsszicista stílusban, ismeretlen mester munkájaként. A háromszintes gazdasági épület a Keglevich-kastélyhoz tartozott. Jelenleg romos állapotban van.

Cím: Pétervására, Keglevich u. 57.

6. Járásibíróság épülete

Az 1940-ben épült, kétszintes épület a város központjában található. Jelenleg nem látogatható, a Mezőgazdasági Szakképző Iskola kezelésében áll.

Cím: Pétervására, Keglevich u. 1.

7. Vár-domb

A település történelmi központjának számító 20-25 méteres kiemelkedésen a hagyomány szerint ismeretlen korban épült pogányvár (sáncvár) volt. Ezen a dombon áll a Szent Márton-plébániatemplom, tőle nyugatra esik a régi temető.

További információk:

Pétervására Polgármesteri Hivatal

Cím: 3250, Pétervására Szabadság tér 1.

Tel.: 06-36/568-036

Fax: 06-36/568-035

E-mail: hivatal@petervasara.hu

www.petervasara.hu; Forrás: Czenthe Huba – Pétervására története c.

Ügyfélfogadás:

H 8.00-12.00 óráig

SZ 8.00-16.00 óráig

P 8.00-12.00 óráig

Recsk

1. Szent István Római Katolikus Plébániatemplom

A település Szent György tiszteletére szentelt templomát 1969-ben említik először. Tornya még a 19. század végén is jó állapotban volt. Kiss István pesti építész tervei alapján, 1891-ben új templom építését kezdik meg, amelyet Szent István tiszteletére szentelnek. Használati tárgyai közül legjelentősebb az „Úrmutató”, amely aranyozott réz, 1750 körül Egerben készítették.

Cím: Recsk, Hunyadi út 12.
Információ: Plébánia Hivatal Recsk
Tel.: 06-36/478-649

(Forrás: www.google.hu**)**

2. Plébániaépület

1775-ben épült barokk stílusban, 1835-ös földrengés után 1850-ben átépítették, ekkor kapta meg klasszicista jellegét.
Cím: Recsk, Hunyadi u. 14.

3. Művelődési Ház és Bányászati Kiállítóhely

A recski Művelődési Ház és Bányászati Kiállítóhely épülete 1943-ban készült el. Jellegzetes alpesi tető emeli ki környezetéből. Az épület belső fa szerkezetét, máramarosi fenyőkből készült eredeti famennyezete teszi rendkívül széppé és érdekessé. Az épület eredetileg Bányász Kultúrotthonnak készült és a mára már megszűnt ércbánya tartotta fenn. Recsk önkormányzata, miután átvette és gyönyörűen felújította az épületet 2000. augusztus 20-án átadta újra rendeltetésének. Az épület egyes termeiben egy állandó Bányászati és Ásvány - Kiállításnak adott helyet. A kiállítás bemutatja az ércbányászat egyes emlékeit, több mint 150 ásványt, féldrágakövet és egyéb tárgyakat. Az előtérben - egyedülállóan - Magyarország kőbányászatának néhány emlékét tekinthetik meg a látogatók. Az udvaron, egy alpesi magastető alatt, fedett részben bányagépek kaptak helyet. Itt szabadtéri színpad elhelyezésére is van lehetőség.

Cím: 3245 Recsk, Várbükki út 10.
Tel.: 06-36/477-129, 06/20 -9359 043
Művelődési Házvezető: Hugyecz János
Kiállítás nyitvatartása: Május 1.- Szeptember 5.
SZ-CS-P-SZ-V: 10.00 – 17.00 óráig
H-K: Szünnap

4. Tájház

1910-ben épült szalagtelken, fésűs beépítésű. a telket gazdái a falu építkezési szokásainak megfelelően építették be, de alkalmazkodtak a telek szokatlanul nagy méreteihez (ez volt a legnagyobb porta Recsken). Megépítették a telek bal oldalára a lakóházat, a ház mögé, a vele egy vonalban gazdasági építmények kerültek (sertésól, istálló, magtár). Darabos kőfalazat, szarufás-torokgerendás nyeregtető hódfarkú cseréppel fedve. Meszelt véghomlokzatán két ablak kihajló tokkal, könyöklőpárkánnyal. Udvari homlokzata hattengelyes, az eredetileg három lakóhelyiség és a búzásház, „hambár" nyílásaival. Tornác, kilencfejezetes faoszloppal, a bejárat előtt magasan elhelyezett lécráccsal.
A lakóház tehát szinte eredeti formában megmaradt, ezért külsején alig kellett változtatni. Az utcára néző véghomlokzat egykor díszesebb lehetett. A faoszlopos tornácot Bódi Virág Ignác faragta. 1965-ben rendezték be a pitvarkonyhából és előszobából álló Népművészeti tájházat, melyet 1997-ben az illetékes minisztérium műemléki védelem alá vont. Nemcsak a térség, hanem az ország egyik legkorábbi ilyen jellegű tájháza a recski.
A Hevesi Népművészeti és Háziipari Szövetkezet kiállítása is megtalálható itt. Textil gyűjteménye, az országosan ismert hímzés legszebb darabjait mutatja be „recski hímzések”.

Cím: 3245 Recsk, Kossuth L. út 118.
Tel.: 06-36/478-444
Nyitva tartás: H. – P. 12 -16 óráig
Előzetes bejelentkezés esetén, hétvégén és ünnepnapokon is látogatható!
Tel.: 06-36/478-395
Információ: Kovács Ferencné
Tel.: 06-36/478-444; 06-20/916-5412
www.hevesfolkart.hu

5. Nemzeti Emlékpark

A Mátra hegység e térségében, közel Recsk községhez, a Magyar Államvédelmi Hatóság (ÁVÓ) 1950-1953 között minden törvényes felhatalmazás nélkül a szovjet gulág-táborok mintájára büntető jellegű kényszermunkatábort létesített. A mintegy 1500 kényszermunkás a magyar társadalom minden rétegét képviselte. Volt közöttük munkás, értelmiségi dolgozó, a hadsereg tagja, korábbi földbirtokos, politikus. Közülük senkit sem állítottak bíróság elé, el nem ítélték őket.
A politikai okokból fogva tartott kényszermunkások maguk építették fel a kényszermunkatábort, kerítették be magukat többszörös szögesdrót kerítéssel. A kerítésén belüli erdő fáiból építették meg primitív barakkjaikat, a tábort körülvevő őrtornyokat. Az andezitbányában primitív kézi szerszámokkal

sziklát fejtettek, követ törtek az útépítésekhez. Naponta 12- 14 órát dolgoztak, nem több mint 1000 kalóriányi élelemmel. Szinte valamennyien éheztek, minden szájba vehetőt, amit az erdőben találtak, megettek: gombát, zöldhajtásokat, gyökereket, bogyókat, sőt gyíkot és csigát is. Legtöbbjük eredeti testsúlya mintegy negyven százalékkal csökkent fogságuk ideje alatt. Az elégtelen táplálkozás nyomán sokuknak kihullottak a fogai. Az orvosi ellátás elégtelen volt, gyógyszerhez alig jutottak. Számosan éhen haltak, az andezitbányában balesetben vesztették életüket, s volt, akit az őrök agyonlőttek. Senki sem tudja pontosan, hogy a halottakat hol temették el. A tábort három esztendeig tartó fennállása alatt hermetikusan elzárták a külvilágtól.
1996-ban Göncz Árpád köztársasági elnök adta át az emlékhelyet. A tábor bejáratánál található „Emlékmű a tábor volt foglyai emlékére”, amelyet 1991-ben Antal József avatott fel.

Nyitvatartás: Május 1-től szeptember 30-ig minden nap 9-17 óráig
Október 1-től április 30-ig szombaton és vasárnap 9-15 óráig
Téli időszakban (október 1-től április 30-ig) a Tábor nyitvatartásával kapcsolatban **Ivádi Attila** gondnokot lehet keresni az alábbi telefonszámon

Tel.: 06-20/435-0581

6. Kálvária

A Kálvária területe gróf Barkóczy Sándor és felesége tulajdona volt. Az első kereszteket ők állíttatták. Az erdejükből vágatták a fákat, ácsmesterek ingyen faragták, és lóval húzták fel a hegyre. A gróf 1942-ben adta el a kastélyt az irgalmas nővéreknek. A németek 1944-ben kivágták a kereszteket. 1945-ben lett újra felállítva.
1968-70 körül Kiss Pál plébános idejében Pócs József újította fel. Ma elhanyagolt állapotban van a Kálvária Domb. Az egyházközösség tervezi a rendbetételét. Hagyományt szeretne teremteni: minden évben virágvasárnap előtti szombaton keresztúton felmenni és imádkozni a Kálvárián. Terveik arra irányulnak, hogy ez egy közös, ökumenikus ima-alkalom legyen a községünkben élő összes keresztény embernek: reformátusoknak, baptistáknak, katolikusoknak.

7. Bakó - Strucc Farm

A Kékes lábánál helyezkedik el Recsk külterületén. A farmon, az Afrikában őshonos kéknyakú struccot tenyésztik. Az Európai klímát nagyon jól tűrik, testtömegük elérheti a 140 kg-ot is. Tojásait két naponta tojja. Akár 70 éves korukig is élhetnek.

(Forrás: www.google.hu)

Tel.: 06/70/611 9116

www.struccfarmrecsk.atw.hu

8. Csevice kút

A Mátrában lezajlott utóvulkáni működés következményeként alakultak ki ezek a források. A szénsavas gázok feltörésük közben

vízrétegen pezsegnek át, s közben ízesítik, szénsavval "dúsítják" azt. Ezeknek a szénsavas forrásvizeknek neve a Mátrában a "csevice". A szó szláv eredetű, jelentése: savanyú
Recsken a Csevice patak mellett, a Várbükki útról megközelíthető helyen található ilyen forrás. Az Önkormányzat felújította a kutat, bevizsgáltatta a vizét.

(Forrás: www.google.hu)

9. Gesztenyefasor

A kor divatja szerint az uradalmi központok vagy kastélyok szerves részét képezték a hozzájuk vezető utakat kísérő fasorok, melyek nyáron kellemes lombalagutat biztosítottak a kikocsikázó hölgyeknek és uraknak. Mára csak töredékük maradt meg, amelyek közül kettő helyi jelentőségű természetvédelmi érték. A fasorok kialakítása Jámbor Vilmos nevéhez fűződik.

(Forrás: www.google.hu)

10. Búzásvölgyi tó

A Szajla felé induló úton a lakott területtől néhány száz méter megtétele után jut el a kiránduló a Búzás-völgyi tóhoz, melynek vízfelülete 54 ha. Az oda vezető út legmagasabb pontjáról csodálatos kilátás nyílik a településre és a Kékes távoli csúcsára, a másik irányban pedig elénk tárul a tó és a közeli víkendházak színes tarkasága. A természetes élővizekben élő szinte valamennyi halfajta megtalálható itt. A szép környezet pihenni csábít, de országos horgászengedély és napijegy birtokában bárki kedvére horgászhat. A tó gyalogosan és járművel is körbejárható.

(Forrás: www.google.hu)

Tógazda: Pabolkov Péter
Tel.: 06-20/937-7545
www.buzasvolgyito.gportal.hu
E-mail: buzasvolgyito@freemail.hu

11. Altorjay kúria

18. századi klasszicista stílusban épült, földszintes épület. 12 dór oszloppal alátámasztott tornácos, lekontyolt, cseréppel fedett nyeregtetetős épület. Jelenleg magánkézben van.

Cím: Recsk, Kossuth L. u. 72.

12. Jámbor Vilmos kúria

Jámbor Vilmos főhercegi udvari kertész volt. Nevéhez több magyarországi arborétium – Margitsziget, Vácrátót, Alcsútdoboz – létrehozása is fűződik. Öregkori éveit Recsken töltötte, gróf Károlyi Mihály kertészeként. Az ő nevéhez kötődik a róla elnevezett arborétium is.

Cím: Recsk, Kossuth L. u. 218.

További információk:

Recsk Nagyközség Önkormányzata

Cím: 3245 Recsk, Kossuth L. út 165.

Tel.: 06-36/578-310

Fax: 06-36/478-022

E-mail: titkarsag@polghiv-recsk.t-online.hu

www.recsk.hu

Ügyfélfogadás:

H 8.00-12.00 óráig

SZ 8.00-16.00 óráig

P 8.00-12.00 óráig

Sirok

1. **Siroki vár**

A Bükk és a Mátra határán a Tarna-patak észak felé kiszélesedő völgye felett áll a vár. A középkorban a Tarna-völgyében észak felé vezető utak lezárására és ellenőrzésére igen alkalmas helyen épült, bár elsősorban földesúri magánvár volt, stratégiai szerepet alig játszott. A tatárjárás után az Aba nemzetség leszármazottjai építették. A 14. század elején a Csák Mátéhoz csatlakozott Borh-Bodon fia Demeter birtokában lévő erősséget a királyi seregek 1320-ban visszafoglalták. A következő évszázadokban a Kompolthyak, Domoszlaiak, Tariak, Guthy Országhok kezében volt, a 16. századig fokozatosan bővítették. Országh Kristóf a török veszély miatt 1561-ben megerősítette az alsó várat. 1596-1687 között török kézen volt a vár. A Rákóczi-szabadságharc után, 1713-ban császári parancsra felrobbantották, ezután a 18. századtól romos állapotban állt. Feltárása 1965-től folyt kisebb megszakításokkal. A munkálatokat Kovács Béla régész irányította, és az alsó vár, a sziklába vágott terem és folyosó, valamint a várat körülvevő sáncrendszer egy részének feltárását végezték el. A vár két külön részre tagozódik. A felső vár

eredetileg belsőtornyos, szabálytalan alaprajzú volt, amelyet mintegy 10 méterrel mélyebben fekvő sziklába vágott külső védelmi öv erősített. Ide épült később a három, derékszög alaprajzú ó-olasz bástyával erődített alsó vár. A vár korai magja a jelenlegi felső vár alatt húzódó sziklafolyosók és termek egy része, amelyet ugyancsak sziklába vágott, mélyebb szinten fekvő külső védelmi öv erősített.

Információ: Polgármesteri Hivatal Sirok
Tel.: 06-36/561-000

www.sirok.hu; www.varak.hu; www.sirokivar.hu

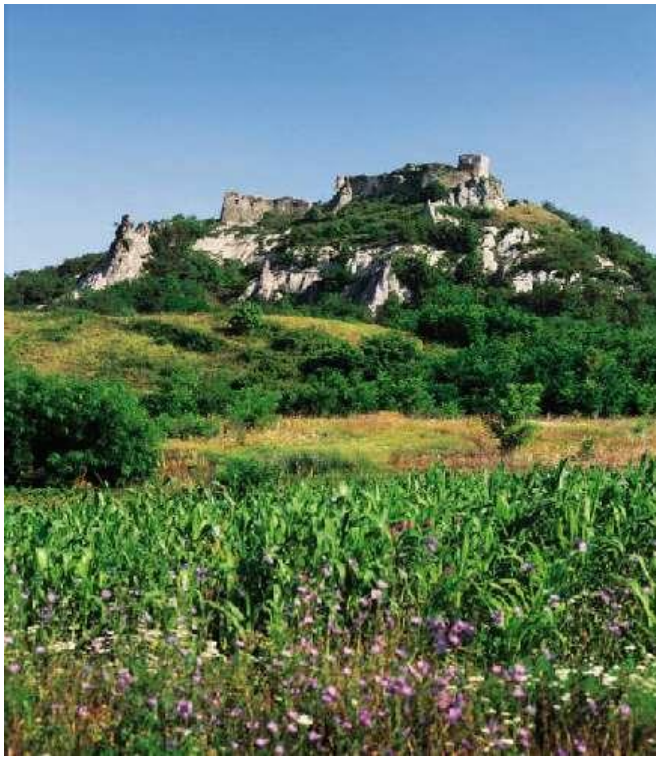

(Forrás: www.google.hu)

2. Tájház

A falu központi részén áll a műemléki védelem alatt álló lakóépület. A 19. sz. közepén épített lakóházat többször átalakították. Alaprajzi elrendezése: szoba-konyha-szoba-hátsó konyha, mely eredetileg kamra volt. Maga a lakóház is jelentős épület, de a lakóház udvari

homlokzata előtt végigfutó törpeoszlopos, bimbófejezetes tornác kiemelkedő értékűvé tesz az épületet. Ezek az oszlopok a környéken dolgozó olasz kőfaragómesterek munkái. Sirokban a viszonylag nagyszámú bimbófejezetes, törpeoszlopos tornácú lakóház közül már csak ez az egy épület található meg. A tájház hátsó szobájában a siroki önkormányzat palóc szobát rendezett be, palóc motívumokkal díszített bútorok készültek. Az épületben eredetileg található szabadkéményt a megszélesített harántfalakra épített dongaboltozattal fedték be. A lakóépülethez a telek hátsó része felé kapcsolódott egy romos istálló/csűr. A siroki vár EU projekt felújítása keretében a tulajdonos Műemlékek Nemzeti Gondnoksága Országh Kristóf rendezvényház néven felépíti a csűrt, ahol rendezvények tarthatók. Emellett az udvaron vár játszótér épül.

Cím: Sirok, Hárskút út 38.
Információ: Polgármesteri Hivatal
Tel.: 06-366561-000

(Forrás: www.sirokivar.hu)

(Forrás: www.sirokivar.hu)

3. Kőkúti kápolna

A helyi lakosság igényére épült 199296 között. 1996. december 8-án Seregély István egri érsek szentelte fel. A kápolnát Kormos Gyula egri építész tervezte, külső megjelenésében és belső szerkezetében szerencsésen ötvözi a középkori templom és a modern építészet stílusjegyeit. Mindez hangulatosan illeszkedik a táj szépségéhez. A sarkon magasodó harangtorony, alul ferdén lejtő, nyújtott gótikus ablakával, a hátul félköríves apszissal záródó szögletes tere nemesen egyszerű, szép látvány. A színes ólomüveg ablakot és a világítótesteket L. Szabó Erzsébet Munkácsy-díjas tervező készítette, az oltárképet és a keresztutat Borics József festette. A tetőtér ács munkáit Hak Antal, a famunkákat Tóth József egri műbútorasztalos készítette. A harangot a főegyházmegye adományából ifj. Gombos Miklós őrbottányi harangöntő öntötte. A külső és belső tér festését nagy Sándor szajlai festőmester végezte, a burkolatot id. Ipacs István készítette. A munkálatok folyamán legtöbbet Molnár Mózes kőkúti lakatos segédkezett.

(Forrás: www.google.hu)

Információ: Sirok Plébániahivatal
Tel.: 06-36/561-060

4. Borics Pál kiállítás

Itt kapott egy életre szóló indíttatást Borics Pál (1908-1969) siroki születésű szobrászművész is, akinek keze nyomán a kő megelevenedett, életre kelt, és alkotásai a mai napig kőszobrászatunk időt álló remekei. A művész nehéz, viszontagságos gyermekévek után minden előképzettség nélkül küzdötte fel magát a művészi élet élvonalába. Kortársai, a művészettörténészek „a kő gyermekének” nevezték el, aki művészi szintre emelte tufakő faragását. Páratlan anyagismerete, konok kitartása és hitvallása példa értékű volt a kortárs művészet előtt is. 1968-ban a művelődési házban nagy sikerű kiállításon mutatta be alkotásait szülőfalujának, sajnos utoljára. Emlékére utcát neveztek el róla, szobra a polgármesteri hivatal előtt áll. A könyvtárban őrzött alkotásai és köztéri szobrai csak kis töredéke életművének, de hűen reprezentálják a palócföld emberének

hétköznapjait, markáns, robosztus alakjai a hozzájuk fűződő élményeinek tömör, beszédes megfogalmazása.

Cím: Sirok, Borics Pál út 1. Községi Könyvtár
Nyitva tartás: H. – P. 14-18 óráig
Tel.: 06-36/498-052

(Forrás: www.google.hu)

5. **Templom – Mária Szeplőtelen Fogantatásának tiszteletére szentelve**

Az 1332. évi pápai tized jegyzék szerint plébánia, következésképpen templom is állt ezen a helyen, erről tanúskodnak a vár sarokbástyájába beépített románkori templomkövek. 1732-ben még csak fából épült imaháza volt az újra népesedő községnek, templomukat a plébánia elindulásával 1743-ban kezdték el építeni. A templomot Orczy Lőrinc építtette kőből a lakosság hozzájárulásával. Ekkor még csak fatornya volt, a kőtornyot 1787-ben építették hozzá. A templom kiemelkedő értéke a főoltár, a szarkofág alakú sztipesz és tabernákulum fehér-arany drapériadíszítéssel. Az oltárkép Mária

szeplőtelen fogantatását ábrázolja, melyet Sajóssy Lajos festett 1865 körül. Később, 1924-ben az akkori plébános testvére, Piroska János átfestette. Itt találhatóak még meg a Szent István és Szent László szobrok, melyek 1740 körül készültek, az 1904-ben elbontott régi mellékoltárról származnak. Szent István magyaros viseletben, Szent László páncélos katonai viseletben látható. A templombelső a többszöri átalakítások miatt barokk jellegét csak a szentélyben őrizte meg.

Információ: Plébániahivatal Sirok
Tel.: 06-36/561-060

(Forrás: www.google.hu)

6. Nyírjes-tó

Sirok mellett a Tarna bal partján emelkedik a magasba a Mátra legkeletibb bérce a Darnó-hegy. Északkeleti lejtőjének fél évszázados gyertyános-tölgyes erdeje rejti hazánk egyik

legkülönlegesebb és legérdekesebb tőzegmohalápját, a Nyírjes-tavat. Nevét nem a parkokat díszítő közönséges nyírfáról, hanem a ritkábban előforduló, főleg savanyú talajú fenyéreken és fűzlápokban élő szőrös nyírről kapta. Hazánkban a tőzegmohás lápok kb. tízezer évvel ezelőtt, közvetlenül a jégkorszak utáni időben alakultak ki, mikor a Kárpát-medencében a mai északi, erdős tundra és tajgazóna hidegtűrő növényzetéhez hasonló, nyírfákkal tarkított fenyvesek zöldelltek. A lefolyástalan kisebb-nagyobb medencékben összegyűlt víz a hűvös időjárás miatt nem tudott elpárologni, s néhány évszázad alatt sajátos összetételű élőlény együttesek telepedtek meg itt. Az éghajlat melegedésével a növényzet átalakult. Mindezt az évezredek viharait átélt lápok mélyen egymásra rétegződött és mindmáig megmaradt virágporok elemzéséből tudjuk. Ilyen a felbecsülhetetlen értékű a siroki Nyírjes-tó is, amelyet 1957-ben Kovács Margit fedezett fel. A tojásdad alakú tavacska riolittufa alapkőzeten, két-három méter mélységű kicsiny, lefolyástalan medencében képződött. A lápfolt területe 0,9 hektár, mindössze 175 méter hosszú és legnagyobb szélessége sem éri el a 100 métert. Sok tekintetben különbözik minden más észak-magyarországi láptól, mindössze 250 méter magasságon fekszik. Hasonló láptavak a Kárpátokban 1400 méter magasságban találhatók, Vize igen savanyú, ezért növényzetét kevés faj alkotja. Közülük azonban féltucatnyi a Mátrában csupán itt él. Valamennyi védett.

(Forrás: www.google.hu)

7. Barát és Apáca sziklák

A vár tetejéről két magányos sziklát pillanthatunk meg. A különleges alakú sziklaalakzatok vulkáni működés közben a kráterből kiszóródott riolittufából keletkeztek. A köznyelv igen találóan a Barát és az Apáca neveket adta a szikláknak, mely utal a természet évezredes munkája nyomán kialakult formájukra. A kiszórt, laza anyagba óriási vulkáni bombák hullottak, és beágyazódtak. Az ellenállóbb kőzetek az alattuk levő puhábbakat megvédték az erózió pusztításától, és így formálódtak a kőzetek. A Barát és Apáca sziklákhoz kényelmes, bár kissé emelkedő sétaúttal eljuthatunk. A vár alatti parkolóból aszfaltozott út visz a vár alatt nyeregbe. Innen balra a várba kapaszkodhatunk fel, míg jobbra a sziklához jutunk.

(Forrás: www.google.hu)

További információk:

Sirok Község Önkormányzata

Cím: 3332 Sirok, Borics P. u. 6.

Tel.: 06-36/561-000

Fax: 06-36/361-633

E-mail: sirokonkorm@agria.hu

www.sirok.hu

Ügyfélfogadás:

H 8.00-16.00 óráig

K 12.00-16.00 óráig

SZ 8.00-16.00 óráig

CS 12.00-16.00 óráig

P 8.00-13.30 óráig

Szajla

1. **Szent Kereszt Felmagasztalására szentelt Római Katolikus Plébániatemplom**

   Dombtetőn álló, egyhajós, torony nélküli későbarokk csarnoktemplom. 1803-1806 között épült, Deák János György

pásztói kőműves terve alapján. Félkör alakú szentélyében található oltárképet Kováts Mihály egri festő készítette 1849-ben.

Információ: Plébániahivatal Sirok

(Forrás: www.google.hu)

2. Harangtorony

Négyzet alaprajzú, kétszintes, zárt harangtorony. Kőalapon álló, téglából épített, cseréppel fedett, szabadon álló épület.

Információ: Plébániahivatal Sirok
Tel.: 06-36/561-060

(Forrás: www.google.hu)

3. Attila sírja domb (Nagy Halom)

Szajla egyik fő nevezetessége a határában található titokzatos eredetű kunhalom. A festői környezetben elhelyezkedő dombot a helyiek egy mai napig szájról szájra terjedő legendára támaszkodva évszázadokon át Attila sírjaként emlegették. A történet szerint Attilát, az európai hunok királyát halála után a mostani Szajla helyén temették el. Attila legkisebb fia, Csaba a Tarna folyó által feltöltött síkságon találta meg a helyet, amely a hadvezér végső nyughelyéül szolgálhatott. Ide temették testét, lovát, fegyvereit, drágaságait, és „a Holdnak háromszori megújulása idején“ a 300 rabszolga nagy halmot hordott rá a mellette lévő hegyből. A rabszolgákra felügyelt a főtáltos fegyveres rabszolgáival, míg Csaba fegyvereseivel a siroki két várhegy mögött várt. A halom elkészülte után, emberei a rabszolgákat egytől egyig lenyilazták, hogy ne maradjon idegen szemtanúja a szertartásnak. Leghűbb embereit a mai Sirok környékén hagyta, hogy őrt álljanak a sír fölött.

További információk:

Szajla Községi Önkormányzat

Cím: 3334 Szajla, Kertész u. 2.

Tel.: 06-36/361-141

Fax: 06-36/561-046; 06-36/361-141

E-mail: vightamas@szajla.hu

www.szajla.hu

Szentdomonkos

1. **Szent Domonkos tiszteletére szentelt Római Katolikus Templom**

   1720 körül a Szent Domonkos tiszteletére szentelt egyháza a bükkszenterzsébeti plébániához tartozott. Az 1767. majd az 1811. évi canonica visitatio szerint templomát Hunyady János földesúr építtette 1734-ben. A templom 1832 körül elhanyagolt állapotban volt, 1833-36 között Grassalkovich kegyúr Mózer Mihály kőműves mesterrel helyreállíttatta. A falu nyugati részén áll, egyhajós barokk templom szentélye és sekrestyéje megőrizte XVI. századi magját. A Szent Domonkost ábrázoló főoltárképet 1850-ben Kovács Mihály festette. A templom egyhajós, műemlék jellegű, felújítására 1996-ban került sor, aminek eredményeként ma már freskók díszítik a szentélyt és a hajót.

   Cím: Szentdomonkos, Szabadság u. 51.
   Információ: Plébániahivatal Tarnalelesz
   Tel.: 06-36/367-143

(Forrás: www.google.hu)

További információk:

Szentdomonkos Önkormányzata

Cím: 3259 Szentdomonkos Szabadság út 48.

Tel.: 06-36/367-007

Fax: 06-36/367-007

E-mail: K0311@koznet.hu

www.szentdomonkos.köznet.hu

Tarnalelesz

1. **Római Katolikus Templom – Kisboldogasszony tiszteletére szentelve**

Templomának első említése 1720 körül történt, amikor az Angyalok Királynője tiszteltére szentelt templomot összeírták. Ekkor Szenterzsébet fialája. A kánoni vizsgálat 1829-ben, 1767-ben kőből épített templomáról írt. 1836-ban a hívek a templom elhanyagolt állapotáról panaszkodtak. A XVIII. sz. során többször javították és bővítésére is sor került, majd a XIX. sz. közepén - a középkori részek felhasználásával - átépítették. 1928-ban a bükkszenterzsébeti plébánia székhelye, majd 1947-ben önálló plébánia lett. A mai templom a középkori szentély felhasználásával, de boltozatának elbontásával a XIX. század közepén épült. A falun kívül álló, egyszerű barokkhajós templom. A szentély nyugati falmélyedésében lévő kősírkereszt 1849-ből való. Az I. és II. világháborúban elesett hősök emlékét a templom falán elhelyezett emléktábla őrzi.

Cím: Tarnalelesz, Ady Endre u. 11.
Információ: Plébániahivatal Tarnalelesz
Tel.: 06-36/367-143

(Forrás: www.google.hu)

2. Plébániaépület

1928-ban a bükkszenterzsébeti plébánia székhelye lett, ezután építették a tarnaleleszi, szentdomonkosi és fedémesi hívek 1930-ban új plébániaépületet. A leleszi egyházközség 1947-ben önálló plébánia lett, hozzá tartozik filiaként Szentdomonkos, Bükkszenterzsébet és Fedémes.

Cím: Tarnalelesz, Ady endre u. 13.
Információ: Plébánia Hivatal Tarnalelesz
Tel.: 06-36/367-143

3. Válós tanya (Nagyvölgy)

A nagyvölgyi Válós-tanya jelenleg turista szálláshely

4. IV. Béla emlékmű

Az 1700-as évek elején a község lakossága emeltette. A hagyomány szerint a "Tatárfutásból menekülő IV Béla király pihenőhelyére épült emlékkápolna." Az utcatorkolatot ahol az emlékmű épült a lakosság Képnek nevezte.
A leleszi emlékműnek történelmi nevezetessége is van. A török uralom kezdetén a magyar sereg egy magas rangú tisztje itt esett el és a kápolna elé temették.
Ugyanezen harcban Balázs Máté helybeli nemes ember a janicsár parancsnok fejét karddal levágta és azt is ott földelték el a kápolna hátánál.

5. Nagykő

A Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet területén található homokkő képződmény.

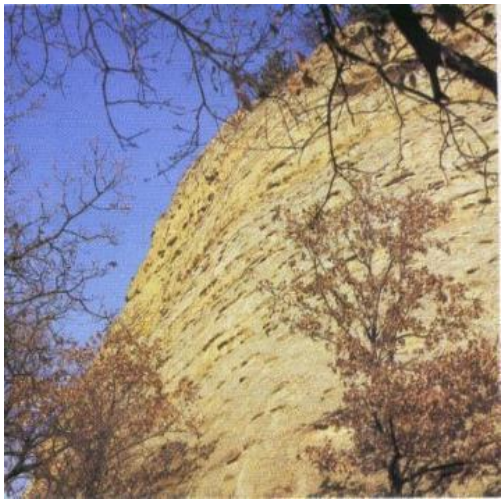

6. Köböl vára

Középkori eredetű földvár sáncmaradványai, az Ökör-hegy keleti nyúlványán találhatóak. Okleveles leírás nem ismert a várról. Nyugat-kelet irányú, legmagasabb pontja nyugati végében van, kelet felé egyenletesen lejt. Hosszúkás, keskeny földsánc8-16 méter széles, 50-60 m hosszú területet vesz körül.

(Forrás: www.google.hu)

További információk:

Tarnalelesz Község Önkormányzata

Cím: 3258 Tarnalelesz, Fedémesi út 8.

Tel.: 06-36/367-020

E-mail: polgarmester@tarnaleleszph.axelero.net

www.tarnalelesz.webnode.hu

Terpes

1. Világháborús Emlékmű

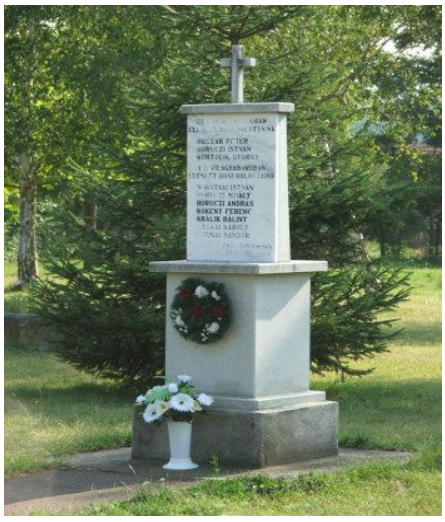

2. Szent Lőrinc titulusú Római Katolikus Templom

A falu közepén, fallal körülvett 18. századi barokk templom. A legkorábbi említés az 1733. és 1737. évek között készült templomjegyzékben történt. Ekkor még a recski, 1743 után a siroki plébánia filiája volt. 1748-ban Orczy Lőrinc földesúr költségén restaurálták, a sekrestyét pedig 1811-ben építették hozzá. A hívek többször is bővíteni akarták, de mindig csak a helyreállítását engedélyezték. Újonnan épült kápolnájukat 1732-ben említik, ekkor Recsk filiája. 1734-ben már restaurálásra kérnek pénzt a megyétől. 1748-ban Orczy Lőrinc földesúr költségén restaurálják. 1769-ben a teljes templomtetőt renoválják. 1874-ben Csepcsányi István parádi kőművesmesterrel meg akarják hosszabbíttatni és emeltetni a templomot, de az érsek csak a tető helyreállítását engedélyezi. Csepcsányi kezdetleges terve az iratok mellett található.

Cím: Terpes, Jókai Mór u. 1.
Információ: Plébániahivatal Sirok
Tel.: 06-36/561-060

3. **Szűz Mária szobor**

Szépen faragott, festett Mária szobor, keresztel a tetjén fedett kőfülkében, magas talpazaton áll a templom mögött. Alatta márványtáblán felírat olvasható: „Szűz anyánk, könyörögj érettünk”.

További információk:

Terpes Község Önkormányzata

Cím: 3333 Terpes, Május 1. utca 1.

Tel.: 06-36/561-094

Fax: 06-36/561-057

www.terpes.hu

Ügyfélfogadás:

H-K 8.00-16.00 óráig
CS 8.00-16.00 óráig
P 8.00-13.30 óráig

Váraszó

1. **Szalajka-völgy (Tórendszer)**

   Három tóból álló tórendszer. Mindhárom tó magán tulajdonban van. Az első tavon a horgászat engedélyezett, a második és harmadik tavon nem.

(Forrás: www.google.hu)

2. Vadászház

Az EGERERDŐ Zrt. Pétervásárai Erdészetének tulajdonában áll.

Cím. Pétervására, Szabadság tér 17.
Tel.: 06-36/568-090
petervasara.erd@egererdo.hu

(Forrás: www.egererdo.hu)

3. Faluház

A falu legrégebbi lakóházában berendezett Helytörténeti kiállítást tekinthetünk meg. 1886 –ban épült, vályogfalú, szarufás-torokgerendás nyeregteteje 1891óta cseréppel fedett. A három helyiségből álló épület klasszikus elrendezésű, középen konyhával, hátul kamrával, elől tisztaszobával.

(Forrás: www.google.hu)

Cím: Váraszó, Szabadság út 54.
Információ: Vincze Győzőné
Tel.: 06-36/572-011

4. Árpád kori Templom

A falu északnyugati részén található dombon fekszik. A 13. század elején épült román kori egyhajós, téglalap alaprajzú, félkörszentélyes, torony nélküli templom. Később barokk stílusban átépítették, 1912-ben használaton kívül helyezték, mivel fala megrepedt, majd 1948-ban leégett. Az Országos Műemlékvédelmi Felügyelőség 1961-ben feltáró ásatásba és felújításba kezdett, melynek eredményeként a templom a későbbi hozzáépítések visszabontásával 1963-ban román stílusban lett helyreállítva. Egyetlen bejárata a déli oldalán nyílik. Belsejében, értékes 13-14. századi freskórészletek találhatók meg. Körülötte kör alakú kőkerítés

alapjai láthatóak. Magyarország egyik legértékesebb román kori falusi temploma.

Információ: Panyi Pál
Tel.: 06-36/369-962

További információk:

Váraszó Község Önkormányzata

Cím: 3254 Váraszó, Rákóczi út 1.

Tel.: 06-36/572-011

E-mail: polgarmester@varaszo.hu

www.varaszo.hu

5. **Római katolikus templom – Szent Péter és Szent Pál Apostolok tiszteletére szentelve**

   A falu főterén található lekontyolt, nyeregtetős épület adományokból, társadalmi munkával épült 1965-66-ban. Berendezésének egy része a román kori templomból való.

   Cím: 3254 Váraszó, Szabadság út 31.
   Információ: Plébániahivatal Erdőkövesd
   Tel.: 06-36/368-857

Forrás:

Pétervásárai Kistérség Többcélú Társulása - A Pétervásárai Kistérség Kiállítóhelyei és Építészeti Értékei – Kistérségi értéktár füzetek – 1.